

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VEDEKEN:
Egy évre 25 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

MEGJELENTÉSEK:
3-hasábos példát sor egykor 20 M.
minden következőnél 15 fillér.

Helyeszeret 40 M.Ér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szombat, július 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Arad nyáron.**
- A főrendiház ülése.**
- Az aradi pénzügyigazgatóság új vezetője.**
- Hlcsorólt halott.**
- Amerikai isgatók Magyarországon.**
- Elsikkasztott híres Kossuth-kép.**
- Schwadron ur bankja.**
- Nagy fizetésképtelenség Aradmegyében.**
- A vidéki iparosok zsarolói.**
- As Agrárbank jövője.**
- Hogyan lendítsünk a vidéki szinészetet?**
- A léprekerült levélhordó.**
- Könyvek.**
- Tárca: János ur lett . . .** Irta: Cserzy Mihály.
- Csarnok: A fam pártfogója.** Irta: Tolnai L.

Arad nyáron.

Arad, július 5.

A nyári melegek beálltával, aki csak teheti, bezárja lakását, és utra indul, hogy üdjöljön pihenjen és testi jóvoltáért gondoskodjék. Ezen a téren is ma már egy egészségesebb, jobb iránynak jelenségeit találkozzunk. Ezideig Arad is azon városok között foglalt helyet, melyek statisztikailag az első városok között állanak, mikor valóságos néparadat indul meg, mely ellepi az osztrák és külföldi fürdőket, de ezuttal, bár rekkenő már a nyár és a tikkadt, fáradt ember szívesen keresi az árnyas helyeket, hegyeket, havasokat és tavakat, igen sokan vannak, akik máskor június havában már csoma-

goltak és utra keltek, minél messzebb, annál szívesebben, míg ezuttal itthon maradtak, itthon maradnak és elég lelki erővel, bátorsággal birnak, hogy ezt be is vallják! Oly irányba terelődött ma a nyári üdülés, hogy csak azok mennek fürdőkre, akik betegek és azt nem nélkülözhetik, vagy akiknek anyagi viszonyaik oly fényesek, hogy ezt minden aggodalom nélkül megtehetik, de a nagy közönség, mely máskor július havában eltűnt már az aradi kövezetről, most is a városban robotol és kezdi fölfedezni, hogy itthon is lehet maradni. Ezt nevezzük mi az egészségesebb, jobb iránynak!

Lehet, hogy a minden téren észlelhető gazdasági depresszió, melynek hatása elől sem a nagy-, sem a kisipar, sem kereskedelmünk és termelésünk el nem zárkozhatik, befolyással volt ezen új irányra. Mindenki jobban megnézi a forintot, mielőtt azt kiadná, a külső körülmények kényszerítő hatása alatt takarékosabb lett mindenki, mert annak kell lennie, de az itthon maradást megériette azon tapasztalat is, melyet a sokat utazók messze távolban tett utjaik alkalmából szereznek, hogy bármily szép is a világ sok pontja, de legszebb és a mi ma igen fontos tényező, legolcsóbb az élet otthon, és mi is oly gazdagok vagyunk természeti szépségekben, az üdülést kereső nálunk is úgy megtalálhatja az üdülést, mint bárhol máshol, Azok részére, a kik még ingadoznak és még most is uti tervekkel foglalkoznak.

fel akarjuk fedezni Arad ozondus és egészséges környékét.

Itt van a hegyalja a körösvölgyi vonalon, vagy másoldalt a erdélyi vonalon végig. Erdemes ez a vidék arra, hogy megbecsüljük és érdemes arra, hogy jobban kihasználjuk.

Itt van közelünkben *Menyháza* fürdő, melynek forrásvíze, hidegvizgyógyintézete, üde levegője, remek temperaturája, erdősége, hegysége, az ország egyik legszebb és legbájosabb helyévé teszik. Nem túlzás az az állítás, hogy a külföld nagyon sok nevezetes és világhírű fürdő- vagy üdülő helye nem nyújt többet természeti szépségben, mint *Menyháza*, melynél szebb helyet el sem képzelhetni, mert az oly vadregényes fekvésű, amilyen panorámát csak a schweici, tátrai és kárpáti vidékeken találunk. Megfelelő jóakarattal mellett Arad és környéke felé indulhatna meg az idegen forgalom, mint ahogy ezideig az innen indult szerte a világ minden vidékére és bár tengert, sem az eget csókoló hegyeket, havasokat, fenyveseket nem varázsolhatni ide, elég szép dolog van itt, a mi megbecsülésre méltó és a középszálynak a nyári időben is szórakozást, üdülést nyújthat. Akik tehát itthon maradtak, sohase rösteljék a dolgot! A természet szépségeire mondotta a nagy német költő: *Miért merengjünk a távolba, mikor oly közel van a jó!* Akik itthon maradtak, azok a télen nem lesznek kénytelenek alább szállítani kiadásait és akik-

TÁRCA.

János ur lett . . .

Irta: Cserzy Mihály.

Ne vegye senki tőlem rossz néven, ha olykor itt hagyom az én bátor tekintetű, szálas parasztjaimat és elkalandozok a régi, vig cimborák közé. A kaszárnyába. Az elnyűtt kék monduros emberek társaságába, kiket én még ma is olyan fiatalnak, üdének, jókedvűnek látok így a lelkemmel; pedig hejh, ki tudja, hányból ölte már ki a sors a jókedvet, hányak szántotta föl arca üdeségét az élet, — hogy az ember rájok se tudna hamarosan ösmerni.

Azért megmaradok én odabent is az apró embereknél. Nem keresem föl a nagyokat, bár ösmerem őket, de úgy érzem, jobb itt a tiszta lelkűek között, akikben igazak az érzések s a szeretet, ha egyszer megfogom a szívükben: szinte kipusztíthatatlan. Volt módom ezt tapasztalni az elszaladt évek során, midőn a munkából jövő felgyűrt ingujju, gatyás komával találkoztam a népes utcán s a kaszát hozó ember nem merte becsületes szavát hozzám intézni. Csak a tekintete beszélt. A szeméből tükröződött vissza lelkének az érzése. Hogy szeretné megkérdezni a sorsomat. A módot, az állapotot, amibe a sors vetett. De nem mert szólni, mert másféle a ruha rajtam és ezen külső állapotom bátorralanná, de talán bizal-

matlaná is teszi irántam. En istenem, hát aztán el lehetne az ilyen ember mellett menni. Dehogyan lehet. Nem a világért se . . . Mert lám, a mint megéri kezem szorításának az őszinteségét, föllobban az egyszerű szívben a régi érzés és a lelkének tükre szinte fűdik a megáradt szeretetben.

Ilyenek ezek az emberek és én azt hiszem, ezért beszélünk mi oly szívesen a katonaeletről, ha egy tájbeliek összeverődünk valahol. De meg e végből is olyan gyönyörűség azt a vidám kort olykor belevarázsolni a mai élet szürkeségébe.

Amíg én most így járatom az eszemet ezeken a dolgokon, hát elém sorakozik egy sugár, szóke fiu, akivel ma gyakran találkozom az utcán, amint ő is, meg én is megyünk egyazon az uton az élet jármába.

A szóke fiunak bizony már nem olyan üde az arca, mint hajdanában volt. Ráncos egy kisé, azután meg a menése is olyan öreges, mintha nagy teher nehezede a vállára. Ha jól emlékszem, Nagy Jánosnak hívják. Egy száznál szolgáltunk, együtt kezdtük a bakancsfűzést s együtt emeltünk távozóban kalapot a kapitányunknak. A rangunk is egy volt annyi macskakörömyom volt az ő parolinján is, mint az enyimen. De nem azért becsültük meg egymást, hanem mert rokon volt a lelkünk. A hamvát akkor még nem érintette meg sem a csalódás, sem az élet könnyelműsége.

Ez a Nagy János egy fatelepen alkalmazott fűrészelő munkásnak a fia volt. Paraszt-

ember, ő nem akart urat nevelni a fiából zsindegykészítés mesterségre adta. Nehéz munka ez igaz, de ha jó szívvvel hozzá lát az ember, tisztességes kenyeret teremt általa. Elvégre nehéz minden. Valamennyiünknek verejtékezik olykor a homloka, a megfogjuk a dolog végét, de annál edesebb utána a pihenés és a falat kenyér, melyben kárpótló erő van.

Az én János barátom mindjárt a berukolás után úgy a lelkemhez tudott férközni, hogy biz én délutánokint, parancskiadás után, midőn csöndesek a kaszárnyaszobák, mellém ültettem a a gyereket a fapadra és megmutattam neki a betűvetést. Mert, mi tagadás, nem a legjobb lábon állt János az irás meg az olvasás mesterségével. Azt se tudta, mi az á, mi a bé. (Nem volt még az ő gyermekkorában ez világ. Az ment iskolába, a ki jó szándéku volt, mellé pedig, a ki többre érdemesítette a falhozverőcskét.) Az elméje ellenben fogékony volt, s én hamarosan beteltem a boldogsággal, amit bennem az egyszerű parasztgyereknek a haladása keltett.

Mikor e'következett katonaidőnkben az öreg katonák első szabadulása, egyszerre varrták föl gallérunkra a két csillagot, mivelhogy ekkorra már János majdnem az összes szabályzatokat kívülről tudta. Olvasott, tanult, amikor csak szerét ejthette.

Egyszer az előléptetés után elcsipett a folyosón:

- Komám, egy kérésem van hozzád.
- No,

nél a kiadás nem játszik szerepet, azok is jó példával járnak elől a középosztály-nál, ha megbecsülik azt, a mink van és itthon maradnak. Nem a legrosszabb dolog ez a világban . . .

Csak azt a már sok bajt okozott hiúságot, urhatnámságot kell kissé mérsékelni, azt a tévhitet, hogy csak a külföld nyújthat jót testnek és léleknek, kell egy kissé igazi értékére leszállítani és jólétben emelkednek a mi szép hegyaljánk, meggyénk gyönyörű természeti szépségei és véle együtt lakosságunk, erkölcsi és anyagi szempontból egyaránt. ©

A főrendiház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 5.

Nagyon kevesen gyűltek össze a méltóságos főrendek közül. Az ellenzék, vulgó néppártot Zichy Nándor gróf egymagában képviselte, talán még a püspöki kar jelenlévő négy tagja között is volt egykettő. Tulnan ellenben elegenden vannak: itt van *Wekerle* Sándor erősen kopasz és bizony őszülő fejjel, aztán *Szapáry* László gróf, *Gyulay* Pál stb. A legnagyobb feltűnést egy huszárhadnagy kelti, *Zichy* János gróf, a ki frappans alteregója Vilmos császárnak.

Az ülésnek különben egy határozott szenzációja is volt. *Eszterházy* János grófnak, a híres összeférhetlenségi röpirat szerzőjének a felszólalása. Felette érdekes beszédében *Ugron Gábor* eljárását a főrendek élénk tetszése mellett határozott szavakkal ítélte el. Beszéde élénk visszhangot fog kelténi az egész sajtóban.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Csáky Albin gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Plósz Sándor, Darányi Ignác, Hegedüs Sándor miniszterek.

Elnök felolvastatja a kvótadöntésre vonatkozó királyi kéziratot, melyet észrevétel nélkül tudomásul vesznek.

Elnök bejelenti, hogy *Ambrózy* István gróf interpellációt jelentett be. Miután az interpelláló nincs jelen, az ülés végén fogja előterjeszteni interpellációját.

Következett a napirend.

A 1898, 99, 1900. évi közösügyi zárszámadásokra vonatkozó törvényjavaslatot vita nélkül elfogadták, valamint a városok fogyasztási adójáról szóló javaslatot is.

A 7 éven felüli gyermekek gondozása.

Majláth József gróf örömmel üdvözli a javaslatot. Elmondja, hogy Franciaországban jártában mily nagyszabású intézményeket látott, melyek mind a gyermekek jólétéről gondoskodnak. A szociális bajokon nagy mérvben segítenek az ilyen intézmények. E javaslatból is látja, hogy a jog, törvény és igazság a mai kormányzat alatt nem frázis, hanem kormányzati tényező s ezért is üdvözli a jelen javaslatot. (Általános helyeslés.)

A javaslatot további vita nélkül egyhangúlag elfogadták.

Elfogadták ezután a koronaőr megválasztásáról szóló javaslatot.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Zichy Nándor gróf: Az egykor oly hatalmas és mindenki előtt rokonszenves vármegye ma nagy beteg. Beteg már régóta, az alkotmány helyreállítása óta. Mert azóta mindig az volt a törekvés, hogy centralizáljunk. Ez tette tönkre a megyét. Most is a helyett, hogy gyökeresen reformálnók a közigazgatást, toldás-foldással rontunk azon. Elismeri a javaslatban levő jó szándékot és célzatot, de azt még sem volna hajlandó elfogadni, a mig a miniszterelnök felvilágosítást nem ad arra nézve, hova fejlődnek a részletes reformok? Erre nézve megnyugtatóst kér.

Széll Kálmán miniszterelnök: bocsánatot kér, de nem értette, hogy mitől tette függővé *Zichy* gróf a javaslat elfogadását.

Zichy Nándor gróf ismétli, hogy az iránt óhajt előbb felvilágosítást, mi lesz a közigazgatás általános reformjával?

Széll Kálmán miniszterelnök: A részletes reformokat s illetve az általános közigazgatási reformot az állami közigazgatás elve alapján akarja megvalósítani, de az önkormányzat és önkormányzati szellem megadására az általános reformot meg nem valósíthatja, nem lehet mindent elodázni. Addig is javítani akar az adminisztráció helyzetén és alkotni is, a hol lehet. A rossz pénzkezelésen, kézbesítési rendszeren javítani kell, tehát javít már most. A javaslat elfogadását kéri. (Élénk helyeslés.)

A javaslatot általánosságban elfogadták.

Következett a részletes tárgyalás.

A büntetőparancsról szóló 17. §-nál

Zichy Nándor gróf kijelenti, hogy a sze-

gény nép rovására lesz a rendelkezés, an jögi sérelmet is képez.

Széll miniszterelnök eloszlatja az e tekintetben felmerülhető aggályokat és ismét képviselőházban elmondottakat, mire ugy e szakaszt, mint a többi is további vita nélkül elfogadták.

Az összeférhetlenségi törvényjavaslat.

Eszterházy János gróf köszönetet nyújtama nemes és önzetlen férfiak fáradozása akik e hasznos és szükséges javaslatot hozták. Elfogadja azt örömmel, de több megjegyzése és két lényeges módosítása van. Nézeti alapon ugy sem létesülhet nálunk litikai párt, erről tehát nem beszél. Az emberekre azonban nincs kellőleg preciziz az összeférhetlenség. Így például összeférhetlennek tartja azokat, akik nemzetiségi hárulenes mozgalmakban vettek, vagy részt vettek, akik zászlósértésben bűnösök, akik földön minket rágalmaznak, vagy ellenünk nyuló tüntetésekben részt vesznek, akik a földön bármily politikai célra szubvenciót keresnek, vagy kapnak, mert az ilyen egyének jelenléte a parlamentben csorbítja a parlament méltóságát. (Élénk helyeslés.) Szóval politikai és köcsi összeférhetlenség statuálását óhajtja. (Élénk helyeslés, tetszés.) E tekintetben a részletek módosítást fog benyújtani, valamint a 29. §-is, ahol azt fogja kívánni, hogy a főrendi összeférhetlenségre vonatkozó javaslatot előbb főrendiház tárgyalja. A módosítások elfogadásától teszi függővé végleges szavazását.

Most általánosságban elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.)

Keglevich István gróf szükségesnek tartja a javaslatot, amely azt hiszi, lényegében abban különbözik az előbbi összeférhetlenségi törvénytől, hogy azt nem hajtották végre, pedig végre fogják hajtani.

Óhajtja, hogy az összeférhetlenség a főrendiházra is preciziroztassék, de az első szavazást a főrendiházat vesse meg.

A javaslatot különben elfogadja.

Zichy Nándor gróf szükségtelenné tartja a javaslatban kormánybuktatási célzatot rejlő szakaszt, a mely a kormány beadványas hogy még 1902-ben a főrendiházra vonatkozó összeférhetlenségi törvényt is köteles bejelenteni. Általánosságban elfogadja a javaslatot.

Ernőst Kelemen szükségesnek tartja a főrendiházra való összeférhetlenségnek a javaslatot is, *Eszterházy* nemes intenzióit tányolja, de módosítása nem idevaló.

Széll Kálmán a jelen javaslatot szüksé-

— Gyere ki az apám házához.

Olyan benső volt a kérés, hogy szabódn sem birtam.

— Hát aztán mit csináljunk ott?

— Megmutatlak az édesanyámnak, a ki az imádságába foglal a jötevésedért.

Elmentem. Nem azért, hogy valakinek a hálálkodását hallgassam, vagy hogy a vendégszeretetét élvezzem, hanem mert látni akartam az anyját, akinek szívébe a boldogságnak egy parányi sugarát belopni birtam gyöngye erőmmel.

Erős, értelmes parasztasszony volt az én János komámnak az anyja. Mikor megmutatott neki a fia, kötője alá nyult és kivett a zsebéből két Mária-huszast. A keze reszketett, a szemében könny ragyogott, a mint felém nyújtotta:

— Gyerőköm, nem bírok mást adni. Ez legbecsesebb jószágom, a mi van, mert ezt még korozsmába kaptam a bérmaanyámtól.

Hogyne markolnának az ember szívébe az ilyen szavak. Belemarkolnak biz azok és többet érnek, mint száz vert ezüstpénz. Aranyak ezek, az őszinte, igaz lélekből, melyeket soha nem bír fölvaltani az ember. Megmaradnak és csillognak, valahányszor fölnyitjuk emlékezés selyem skatulyát.

Jártam én azután többször Jánoséknál, hogy valamiképp megbékítsem a keménykezü munkásasszonyt az el nem fogadott huszasokért.

Az ismeretség azonban nemsokára mégis megszakadt. Valami munkás gyáriléánnyal keveredett szerelembe a János és attól fogva elhanyagolt mindenféle katonai kötelességet. A leány körül settenkedett, amikor csak tehette

s ez az állapot tökéletesen megbontotta az eddigi szokásokat. Hiszen jól volt ez így, mert végre is az ember olyan ebben a tekintetben, mint a virág. Akkor kell pompázni, amikor annak ideje van. Az erőltetés hiábavaló is, meg csunya is.

Csak az nem volt helyén a dologban, hogy a leány igen szerette a szagosított. A cipők közül is jobban tetszett neki a sárgaszínű. Meg azután hogy a haját szörnyű módon kikolmizta. A kötőt pedig, a mi az ősi magyar népviseletnek egyik legszebb, leglényegesebb kelléke, (mivel hogy ez a munkásságnak a kifejezője) egyre kurtábbra szabatta, hogy ne tűnjön fel, ha majd végeképp elhagyja a puffos-ujju ruha mellől. Hát mondom, ez volt a hiba; ez, hogy igen hajlott az egyszerű, szegény leány az urhatnámság felé.

Ezt azonban a mi megszedült fejű Jánosunk észre sem vette. Ő egyebet szeretett a lányban. A mosolyt. A villogást. A derült arcot. A szives tekintetet, melylyel a kacérságig ment olykor a kikolmizott haju gyári leány. No de hát ez mind olyan, mint a vízbe tett virág. Elfonnyad, elmulik, lejár az ideje . . . A mosoly magában véve nem bűn. Meg se rója az ember, ha nem féltékeny.

Mikor a harmadik ősz pergette lefelé a földre a lombokat, mi már szinte elfeledtük azt is, hogy katonák voltunk. Csak olykor váltottunk lépést ösztönszerűleg az utcán, ha dob vagy kürtszót hallottunk, egyébként azonban átvedlettünk tisztos adóalanyokká. Az lett Jánosból is. Becsületes, szorgalmas zsidelyvágó. Dolgozott és kereste a pénzt. Tizenöt husz forintot hetenkint, mikor milyen volt az anyag:

puhább, vagy keményebb. Eközben pedig vult a tenyere; darabos, kérges lett, ami bá el bárki, oly szép, oly jellemző a paraszt bernél, mint a minő csunya a puha, a kéz a kézi munkásnál.

Egyszer (ezt már ugy hallottam J menyecskehugától) valami népköri bálban tak. Olyan magukfajta munkás emberek, a bá hivatalosok, vasuti alkalmazottak. Ott volt János feleségének egy leánykora tása is. Rég nem látták egymást s ezért gyon is megnézték, hogy kin milyen ruha. A pajtáson cifra, divatos ruha volt, en egyszerűbb, nem egészen nyakatekert. A meg kontya sem volt már amannak. Maga zurája s a haj közt sárga tearózsa. (Aká a regénybeli kisasszonyoknak.)

— Hogy vagy? — kérdezte János felesége.

— Jól.

— Mi az urad?

— Hivatala van a törvényszéknél.

Huszonnégy forintos havi fizetéssel lenes minőségben alkalmazott helyettes volt.

— Hát a tied?

— Zsidelyvágó — mondta félrebigy az ajkát a menyecske.

— Mégis? . . . — adta rá a szót a szintén félrebigyestett ajakkal.

A bál után harmad-negyed nap el János felesége e szavakkal:

— Ott köll hagyni azt a favágást, el most keresnek hivatalosokat . . . „Kisz altisztek előnyben részesülnek” — olvas ujságból.

Sok szó esett ezért: napokig folyt a

nek tartja, mert előbbi ma már nem állhat meg. Eszterházy módosítása a büntető törvénykönyvbe való. Az államegység ellen izgatókról gondoskodik.

A javaslatot általánosságban elfogadták.

A részleteknél

Prónay báró felvilágosítást kér a közjogi bizottság jelentéséről.

Széll felvilágosítása után

Eszterházy János betérjeszti jelzett módosítását a nemzetiségi izgatók és a külföldi szubvenciót keresők ellen.

Széll ellenzésére a módosítást vita nélkül elfogadták.

Ambrózy István kérde Hégedüs minisztertől interpellációjában, hogy hajlandó-e a vasuti pénztárosokra is kiterjeszteni a nyugdíjkepeséget.

Hégedüs utal a kedvezőtlen anyagi viszonyokra. Ahol lehet, a nyugdíjat megadja.

A választ tudomásul vették.

Ambrózynek a Haas-féle szőnyeggyárra vonatkozó interpellációjára,

Hégedüs megnyugtató választ adott.

TÁVIRATOK.

A „Leipziger Bank“ áldozatai.

Berlin, július 5. A Berliner „Tageblatt“ jelenti Kasselből: A városi képviselőtestület tegnapi ülésén az elnöklő Pfeiffer kereskedelmi tanácsos megemlékezett a törkölyszáritó-társaság katasztrófájáról és nyugalomra intette a polgárságot azzal a kijelentéssel, hogy a kasseli kereskedelmi köröket alig érinti ez az eset. — Ugyanennek a lapnak jelentik Kasselből, hogy a bíróság elrendelte a csődöt a Losch-féle serfőző ellen, a melynek tulajdonosai a Stumpf-testvérek, a kik a törkölyszáritó-társaság felügyelő-bizottságának tagjai.

A „Localanzeiger“-nek jelentik Kasselből: A lakosság körében nagy az izgatottság. Schmidt vezérigazgató valószínűleg külföldre szökött. Táviratilag köröztek. Azt a hírt, hogy Schmidtet agyonlőve találták, nem erősítik meg.

a hivatalvállalás miatt. Az ember szerette a dolgot és az ő komoly, megérett eszével nem bírt belenyugodni a gondolatba, hogy uramistennek, hogyan cserélje föl a bizonyos hatvanhetven forintot a havi huszonnégy forintra. Az asszony esze ellenben más irányban kalandozott.

Egy kép volt előtte, amely hívta, csalogatta, mint a gyertyafény az alvajárót. Egy kép: a divatos ruha, a kezyű, a frizura, s a frizurában a tearózsa. Meg a gondolat, hogy micsoda irigykedéssel néznek majd rá az ismerősei.

Ezen eset után lehetett az idő, mikor a véletlen összehozott az utcán János feleségével, meg az anyjával. Szeliden, majdnem hálásan tekintett rám a menyecske és szinte móbolygóra állt az ajka. De nem köszönt. Láttam, hogy ki van vetkőzve a régi mivoltjából, kíváncsi voltam, megkérdeztem:

— No, hogy vannak, — mit csinál a János?

— Köszönöm kérdését, — felelte affektálva az asszony s a kezét fölemelte, hogy lássam az ujján a nagykövű gyűrűt — mögvagyunk, a János ur lött, hivatala van.

Az anyja lenézett a földre. — Nem szólt. Vagy elfojtotta valami a hangját, vagy neheztelt.

Mint mondom, Jánossal is találkozom mostanában. Jön igen komoly arcualtal, ünnepelesen, mintha most is a szakasz előtt lépkedne. — Nem köszön az istenadta. De nem tudom, azért-e, mert némileg oka vagyok a pályaváltoztatásának, vagy mivel, hogy János ur lött.

Amerikai izgatók Magyarországon

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Az orosz pánszláv-mozgalomnak, mely a rutén és tót népet hálójába kívánja keríteni, a sajtóizgatás mellett az amerikai *Kölcsönös Segítség* nevű társulat a legnagyobb támasza. Széll Kálmán belügyminiszter már többször intézkedett, hogy ez intézetnek az alapszabályait megszerezze ez azonban eddig nem sikerült. A Kölcsönös Segítség titkos aknamunkát folytat s üzelméről alig kerül valami a nyilvánosság elé. A társulat hivatalos szócsöve a cirill betűkkel nyomtatott *Szvit* című lap, amelyet Clevelandban készítenek, amely páratlanul álló nemzeti-ségi izgatásoknak adott helyet hasábjain.

Széll Kálmán belügyminiszter a sajtótörvény értelmében *kitiltotta a Szvit-et* Magyarországra területéről s elrendelte a található példányok elkobzását.

A budapesti főpostahivatal július hónap 1-én lefoglalta a lapnak június 20-iki számát, mely ismerteti egyszersmind a Kölcsönös Segítség céljait is. Eszerint két célja van a társulatnak: erkölcsi és anyagi. Erkölcsi tekintetben törekednek az orosz egyházat terjeszteni, templomokat, iskolákat állítani, lapokat, röpiratokat kiadni, egyszóval a nép érzelmét oly irányban felkölteni, hogy az orosz nemzetiséghez és valláshoz huzzon.

Anyagi célja a tagokat segíteni, rokkantság és halálozás esetére. Aki be akar lépni a társulatba, első kötelessége a görög-egyházba lépni és esküt tenni, hogy hűséggel teljesíti azokat a kötelességeket, melyekkel őt a társulat megbizsa. Az orosz vallást és nemzetiséget védelmezni tartoznak. Magyarországon a közölt kimutatás szerint a liga 1209 tagot számlál.

Egan Edé a belügyi és földmívelésügyi miniszterekhez terjesztett jelentésében a pánszlávoknak ez izgatásait minden veszély nélkül valóknak jelentette ki, habár a főpostán lefoglalt szám közli a *Fölvívás a galíciai és magyar ruténekhez* című cikket. Ebben a cikkben meg van írva, hogy mint a dicsőség anyjának gyermekei értsék meg egymást, ne legyenek renegátok, mint Kossuth Lajos, aki szintén szláv származású volt s azelőtt „Kossik“-nak hívták. Vegyék tekintetbe, hogy az Istentől ki vannak jelölve a határok, ne alkalmazkodjanak azokhoz a határokhöz, amelyeket a rablók erőszaka szabott reájuk. Szeressék egymást és tartsanak össze.

Valami Morzi Dimitri részére régebbi számok is érkeztek. A május 15-iki szám azt írja, hogy a rutén nép a magyar iga alatt nyög. Továbbá arról értesíti a liga tagjait, hogy a cár nagy hatalmával elfoglalja Galiciát s a magyar felvidéket, amely nem más, mint Vörös-Oroszország.

Ugyanebben a számban egy *Vosekveny Narod* című vers keseregve hívja fel a rutén népet, hogy keljen föl, vesse le magáról a rabláncokat, amelyeket ellenségei kovácsoltak lábára és századok óta rothad, sinylődik a rab-szolgaságban és börtönben, nem ismerve a jó sorsot. Ne fetrengjen börtönében, mert szegény rá nézve, szegény magyar levegőt lélegzeni s az álmos Vatikán gyermekének lenni. Ekkor segítséget kereső szózatával Galiciához és Eperjeshez fordul. Kelj fel — így kiált — *Halics és Eperjes*, támaszd fel népemet, nézz széjjel a Kárpátok tetejére. Ameddig szemed ellát, mindenütt orosz föld van, minden talpalattnyi helyen a mi vérünk lakik, ott élnek valamenynyien, gyermekek szent oroszországnak. Ok most szabad elhatározásukból *rabslógák, a magyarok és zsidók rabjai*. Kelj fel, támadj fel, vedd szivedbe beszédemet, — így fejeződik be

a vers — ne légy nagy szégyenedre idegenek r.bja.

A *Szvit*-ot négy évig terjesztették Magyarországon anélkül, hogy a hatóságok bármit is tettek volna kiutasítására, míg most Széll Kálmán belügyminiszter rátette kezét az izgatókra.

Schwadron ur bankja.

(Legújabb szédolgs a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 5.

Néhány nap óta Budapesten az Erzsébetváros nem a régi csöndes része többé a fővárosnak. Mintha kiforgatták volna. A nagy fölfordulást egy nemkevésbé nagy és fekete szakállu bukovinai ember, Schwadron J. ur idézte elő, aki szűkebb hazájából, Cernovitzból váratlanul Budapestre érkezett és telekürtölte az egész várost, hogy minden izraelita ember, hitelképességre való tekintet nélkül, kamat nélkül kap pénzt. *Háromezernégy száz koronáig kap hitelt mindenki, csak izraelita legyen.*

A hiradásnak, természetesen, meg lett a maga következménye és így esett meg, hogy a Hársfa-utca 57. számú ház néhány nap óta valóságos népvándorlás színhelye.

És ez érthető is, mert hát a mai szűkös világban melyik zsidónak ne lenne szüksége néhány ezer könnyű koronákra, sőt az is valószínű, hogy néhány — egyébként hitbuzgó keresztény ember a jelenlegi pénzügyi helyzet nyomasztó sulya alatt álszakált és álhuncutkát ragaszt. — hogy zsidónak lássék — és szintén siet fölkeresni Schwadron J. ur lakását.

Schwadron J. ur egy nagyon különös és nagyon homályos „kiáltvány“-ban igyekszik megértetni a pénzkeresőkkel, hogy mik az ő szándékai. Közveteszi azt is, hogy fogad mindennap délelőtt tíztől tizenkettőig és délután kettőtől öt óráig. Kivételt tesz a szombattal, mely napon est 7-től 8 óráig áll a közönség rendelkezésére.

Mivel a kiáltvány egyes pontozatait a legjobb akarattal sem lehet megértetni: adjuk úgy ahogy Schwadron ur megírta.

Bukovinai takarékos és kölcsön egyesületi Bank
Cernovitz.

Törvényszékileg bejegyezve 5483 és 11128
szám alatt.

Isten nevében!

Kétmillióháromszáznyolcvanezer korona alap-tőke engedélyezve lett, hogy minden izraelita ember, hitelképességére való tekintet nélkül, kamat nélkül kaphasson pénzt. Mindenkinek jogában áll mondani, mily összegre hitelképes és mennyi pézt akar, ezt 3400 koronáig megkapja: nagyobb hitel nem adatik. — De 3400 koronáig kap mindenki, csak izraelita legyen.

A pénz ily arányban kapható: a kölcsönkért összeg $\frac{1}{4}$ része azonnal készpénzben fizettetik ki minden biztosíték nélkül, $\frac{3}{4}$ része pedig, a hitelt kérő részére bárhol, akár Palesztinában ház, illetve telek megvételére fordítatik; vagy pedig ugyancsak a hiteltkérő kívánatára, bármelyik pénzügyintézetben deponáltatik. (Az intézetet a fél választja, a kamatok 6 évet.) A tőkésített pénz vagy vett ingatlan a 10 év letelte után a fél birtokába megy és azzal szabadon rendelkezhetik.

A tőkésített $\frac{3}{4}$ részt más hitelező, törvényes vagy nem törvényes uton le nem foglalhatja habár a fél már több részletet befizetett, mert nem a kölcsönre fizet, illetve törleszt, hanem a részvételi jegyre, ami le nem foglalható. A bank azért biztosítva van, mivel neki mindegy bármire fizet a fél, csak hogy más hitelező le nem foglalhatja.

Miután az $\frac{1}{4}$ rész készpénzben kifizetése, a $\frac{3}{4}$ rész tőkésítése vagy birtok vásárlása időt igényel: elhatározta a Bank hogy 5—5 naponkint egy-egy hitelező kerül sorra.

A mennyiben ez a hitel kamat nélküli és gazdag vagy szegény, hitelképes, nem hitelképes izraelitáknak van engedélyezve és mert egy negyedrésze azonnal kifizetődik, mindenki azt akarná, hogy az első 5 napon kerüljön sorra: ezen körülményre a bank a következő szabályt alkalmazza:

Minden kölcsöntkérő fél feljegyzí a kívánt összeget és annak mikénti törlesztését a bank (3400 koronáig) ezt megszavazza és erről a félnek betéti könyvecskét ad, mert a bank elhatározta egy fél százalék ellen 2.300.000 korona betétet felvenni, mit a kölcsönadott összeg visszafizetett részleteiből teljesít. Minden fél kap addig egy fél százalékot az összegről, ami neki megszavaztatott és 5—5 naponkint 3400 koronás betét fizetődik ki annak, kinek neve kisorsolva lesz, és ez így megy, míg az egész tőke, kiosztva nincs.

U. i. Minden 100 korona után évenként 2 korona kezelési díj fizetendő.

Kisebb városokban 35 személynél több fel nem vehető, nagyobb városokban pedig, köteles az ügynök a tagok mennyiségére engedélyezett okiratot felmutatni.

Jelentkezni lehet: *Schwadron J.*, a „Bukovina takaré- és kölcsön egyesületi Bank“ vezérképviselőjénél.

Az előjegyzés mai naptól 1901 ig tart, helyben.

Hársfa-utca 57. házszám. I. 27.

Sprechstunden täglich von 10—12. u. v. 2—5.

Sprechstunden für Samstag nur

Abend von 7—8.

Schwadron ur az Isten szent nevével fogadta budapesti tudósítónkat, és minden második szavában a talmudra hivatkozott. Mikor azonban látta, hogy munkatársunkat nem elégitik ki a kegyeletes szavak, a következőkben adta elő üzleti titkát:

— Én addig várok, míg száz ember akad, akinek pénzre van szüksége. Minden jelentkező a kapandó 3400 koronára fizet 34 korona betétet. Ez egy hónapban száz ember után 3400 koronát tesz ki. Mikor aztán ez az összeg összegyűlt: kisorsolok a száz ember közül egyet és annak az egy embernek kifizetem a 3400 korona egynegyed részét 850, koronát. A többivel úgy teszek, amint a kiáltványban meg van írva.

Ebben a dologban az a különös, hogy a fővárosi rendőrség ezt a nem egészen tiszta manipulációt megengedi.

Először is ki biztosítja a jóhiszemű és gyakran naiv közönséget, hogy az a bizonyos cernovitzai bank létezik-e és hogy *Schwadron* ur egyenes módon jár-e. Másodszor, látta-e a belügyminiszter a *Schwadron* ur bankjának az alapszabályait és ha látta, minden további nélkül megengedte-e *Schwadron J.*-nek, hogy ez a Bukovinából ideszakadt valaki havonként harmincnégy koronákat szedjen össze szegény polgároktól, amelyekért se kamat, sem különösebb biztosíték nem jár, csak egy nagyon regényesen hangzó ígéret, amelyről majd csak később derül ki, hogy beváltják-e vagy nem.

Végezetül pedig ezt az üzletet még a legjobb esetben sem lehet *realisnak* nevezni, s tekintettel arra, hogy *Schwadron* már eddig — a saját bevallása szerint — *hatvanöt embert fogott* a bankjába: jó lenne talán, ha a közönség óvatosabb lenne egy kissé a *Schwadron* bankja iránt.

TANÜGY.

(—) Főgimnázium Gyulán. *Gyula* városa képviselőtársaságának 30 tagú küldöttsége *Lukács György* békésmegyei főispán vezetése mellett tegnap délelőtt 10 órakor tisztelgett *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszternél a gyulai róm. kath. főgimnázium ügyében. A mozgalom alapja gróf *Wenckheim* Frigyesné, született *Weinckheim* Krisztina grófnőnek csaknem 200.000 koronára fölszaporodott alapítványa, melyhez csatlakozik dr. *Schlauch* Lőrinc nagyváradai püspök ugyanily összegű, *Gyula* városának 120.000 koronás építési alapítványa, a fenntartásra megszavazott évi 9000 korona hozzájárulása, a gyulai róm. kath. hitközség mintegy 50.000 korona gyűjtése, egyéb alapokból szintén 50.000 korona. *Lukács György* főispán és *Dutkay Béla* polgármester arra kérték a minisztert, hogy a gimnázium fenntartásához szükséges további költségekről, ugy szintén építési költség címén az állami költségvetésben gondoskodni sziveskedjék. *Wlassics* nagy előzékenységgel fogadta a küldöttséget, melynek tagjai körében voltak az alispán, *Gróf Ferenc* prépost-piébános, *Dombi Lajos* ref. lelkész, *Csák György* pü. igazgató stb. és a legnagyobb készséggel ígérte a város jogos kérelme teljesítését. A küldöttség tisztelgett *Zsilinszky* Mihály államtitkárnál, *Bonc* Ödön miniszteri tanácsosnál, majd *Lukács* László pénzügyminiszternél is, mindegyiknél a legelőzékenyebb fogadtatásra s biztató válasza találva. Ezek következtében remélhető, hogy *Gyula* városa régi vágya teljesülni fog s a gimnázium első osztálya már a szeptemberi tanévben megnyílik.

Elcserélt halott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Ritkán akad olyan tragikomédia, amilyen tegnap történt Debrecenben, ahol — mint nekünk írják — kiterítették egy halottat, táviratban hozza hírvétele az atyafiságát, és a mikor a bánatos népség megpillantotta a tetemet, akkor vette észre, hogy felebaráti kegyeletnél semmi egyéb sem fűzi hozzá. Nem az, akit megsirattak, akiért annyi könyvet ejtettek, sőt kevéssel utána arról győződtek meg, hogy az elsiratott atyafi viruló egészségben dicséri az urat.

A szentgyörgyi pusztán van *Kosztya* kovács mester műhelye. Nála dolgozott mint segéd *Füleki* Mihály és *Kardos* Antal, *Füleki* a múlt hónapban súlyosan megbetegedett, úgy, hogy gazdája kénytelen volt beszállítani a debreceni közkórházba. Szekerem nagy sietve hozta be a súlyos beteget, de csak a kórház udvarán vette észre, hogy elfelejtett valamit. *Füleki* betegségyelő könyve helyett tévedésből a másik segéd, a *Kardos* Antal könyvét hozta magával. Visszamenni már nem akart, de attól is félt, hogy a beteg legényt betegségyelő könyv nélkül nem veszik fel. *Fülekit* tehát beiratta, mint *Kardos* Antalt és annak a betegkönyvét ott is hagyta, remélte, hogy *Füleki* néhány hét alatt felgyógyul és visszatér hozzá anélkül, hogy a távedést észrevenné valaki.

Kosztya reménye azonban nem teljesült, mert *Füleki* tegnapelőtt meghalt. A mi ezután történt, az szinte páratlanul áll a napi krónikában.

A kórház a *Kardos* betegkönyve alapján értesítette a Nádudvaron lakó *Kardos* Antal szüleit, hogy fiuk meghalt, ha még látni akarják, akkor siessenek, mert holnap már temetik. A halálról egyuttal értesítették az anyakönyvi hivatalt és a betegségyelő pénztárt, a hol annak rendje és módja szerint bejegyezték.

Kardos Antal szülei és az egész rokonság nagy bánattal, gyászszal vonult be a debreceni kórházba s jelentkeztek, hogy a *Kardos* Antal holttestét akarják látni. Hogyne teljesítették

volna a szegény bánatos szülők és a gyökorság kérelmét. Felnyitották előttük a holttestét s azután rámutattak a *Füleki* M. holttestére:

— Itt van a halottjuk.

A bánatot csakhamar csodálkozás töltötte fel.

— Hiszen ez nem a mi gyermekünk! a mi rokonunk!

— Nem? Hát kié?

Ez volt a nagy kérdés és ez tere nagy bonyodalmat. Az iratok azt igazolták, hogy *Kardos* Antal halt meg. A *Kardos* szülei meg azt erősítették, hogy más valaki a ki meghalt. A bonyodalmat azután magyörg *Kardos* oldotta meg, a ki lóra ült és tatva levagolt ki a Szent György pusztára, milyen nagy volt a bámulata, olyan nagy az öröme is. *A halottnak hitt fiát látta előtt, a mint az ült mellett vidáman, kikaparccal verte a vasat.* Kölcsönös magyarázat után kiderült a titok s a mesterrel együtt már az esetről értesített rendőrség is reájuk.

Szóval az lett a dolog vége, hogy a szoros közönség határtalan jókedvvel tért vissza, ellenben *Kosztya* Jánosnak nagy bánat szerzett a rendőrség. Megindította ellene a vényes eljárást, mert hiszen egyedül ő volt oka a szörnyű tévedésnek.

Az aradi pénzügyigazgatóság új vezetője.

(*Beke* Károly pénzügyigazgató.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július

Arad, július 5. A pénzügyminiszter az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság élére *Beke* Károly nyitrai pénzügyi tanácsost nevezte ki.

Az új pénzügyigazgató, aki mostani előállításába inkább áthelyeztetett Aradra, n előléptetett, mert *Nyitrán*, eddigi állomása lyén is már pénzügyi tanácsos volt, körülbelül két évtized óta áll az állam szolgálatában mint pénzügyi tisztviselő. Azt, hogy arra előkelő, nagy fontosságú állásra, melyet most az új pénzügyigazgató elfoglal, *Beke* Károly úgy hivatali buzgalma, mint szakértelem és ismeretei által rátermett, leginkább mutat az a gyors előrehaladás, melylyel *Beke* hivataltali pályáját egész a pénzügyigazgatóságig nyitotta.

Az új pénzügyigazgató most körülbelül 50 éves ember. Mint segédtitkár 1881. március hó 11-én pénzügyi titkárrá nevezte ki *Szatmár-Németibé*, ahonnan az általános vezéskor 1888-ban *Nyitrára* helyezték át lyettes igazgatói minőségben. Pénzügyi tanácsosként csössá 1898. május 8-án lépett elő s mint illetékes működött *Nyitrán* még három évig, míg a tegnapi nappal Aradra helyeztetett át, aradi pénzügyigazgatóságához *Krausz* József utódjaként.

Tudvalevő, hogy az aradi pénzügyigazgatóság állapota nem a legfényesebbek. A detlenségénél ott csak a munka több, mely feldolgozására a mai viszonyok szerint kevés felette kevés a munkaerő. Bekéről azt tudjuk, hogy mint hivatalfőnök erős kezű, szigorú ember s ahol rendet kell teremteni, régi hibákat kell helyrehozni, ott ő kiváló eredményt tud elérni. Mondják azonban azt is róla, mint hivatalnok társ: kollegiális és humán bánásmódu ember. Ha *Beke* tényleg ilyen lajdonságokkal van megáldva, úgy kilátás

arra, hogy munkája Aradon eredménnyel fog járni.

Avval le kell számolnia, hogy pusztán ellenőrzéssel az állapotokat meg nem javíthatja. Azalatt, amíg az ügykezelésbe a megfelelő rendet és rendszert be nem tudja hozni, gondoskodnia kell arról, hogy megváltoztassa azt az egész hivatali-szellemet, melynek tarthatatlanságára rájött az itt járt miniszteri biztos.

Az aradi közönségnek annyi panasza van a pénzügyigazgatóság ellen, hogy bizony nem könnyű munka vár itt az új pénzügyigazgatóra. Odafönt a miniszteri kiküldött által legutóbb megtartott vizsgálat eredménye folytán bizonyára ismerik az aradi állapotokat s az új pénzügyigazgató működése elé azért nézhetünk bizalommal, mert az aradi pénzügyigazgatóság vezetését rátermettebb emberre nem is igen bizhatták volna, mint *Beke Károly*.

Mi aradiak ugyan szívesen láttuk volna a pénzügyigazgatói székben az erélyéről, tapintatosságáról és hozzáférhetlen jelleméről ismert aradi pénzügyi titkárt: *Gáll Lajost*, kit szakértelme első sorban predesztinál erre az állásra, az új pénzügyigazgatónak azonban annál könnyebb lesz a helyzete, mert segítőtársa a munkában olyan ember lesz, mint a mostani helyettes igazgató.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

Hogyan lendítsünk a vidéki színészen?

— Egy Indítvány. —

Arad, július 5.

Vannak emberek, akik a legjobb szándéktól eltelve folyton azon törik a fejüket, hogy mikép lehetne ezen az országon, vagy annak egyes kulturintézményein segíteni. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter iktató hivatalában halomszámra felelősködő ajánlatok, találmányok és tanácsok, melyek bolondabbnál-bolondabb módon új pénzforgást nyitnak a pénzzükében lévő országnak.

De a legeredetibb az az eszme, melyet egy nagyváradi laptársunk eszelt ki a vidéki színészet fellendítésére.

A pihent észre valló javaslat szerint azt mondja, hogy 400 kerületben szervezkednek a pártok, tehát a szabadelvű párt is. Ezen kerületekben fellép legalább 450 képviselő. A párt legalább 3 táviratot küld átlag 80 szó tartalommal a miniszterelnöknek. Ez 450 kerületben 3230 frtot tesz. A miniszterelnök válasza ugyanannyi — ez már 6460 frt. — Podmanicky pártelnök szintén kap annyi sürgönyt — és ő szintén annyit válaszol — ez már 12920 frt. Már most Wlassics, a többi miniszter, Apponyi s a jelöltek egy része legalább is megkétszerezik ezt a rubrikát — ez már 25 ezer frt. A választás eredményéről is sürgönyöznek — ez már 50 ezer forint.

Ergó! Állítsuk be a sürgönyzést és elégedjünk meg képes levelezőlapokkal — marad 50 ezer frt. Ezt pedig juttassuk a vidéki színészet fellendítésére!

Nem lesz csoda, ha felbuzdulva ezen a példán, előáll majd valaki és a következőket javasolja:

Magyarországnak van 16 millió lakosa. Ebből bátran lehet felvenni, hogy 1 millió kártyázik. Ha ez az egy millió csak évenként egyszer kártyázik és csak 10 krajcárt ad mindegyik a kártyapénzből az már 10 ezer frt egy évben. De ez az egy millió átlag 100-szor kártyázik egy évben ez már tíz millió forint — és ha minden terz után 1 krajcár még járna, ez fenti számítás szerint ismét egymillió forint, kvart után pedig 2 kr. — ez kétfélmillió, minden kontráért szintén csak két krajcárt — ez is kétfélmillió — egyszóval egy évben tízmillió forintot lehetne könnyű szerrel összegyűjteni — és ha ezt is a színügy gyámolítására fordítanánk,

Magyarország vidéki városaiban igazi arany koronában léphetne fel Bobech király, igazi tóban fürödhetne a bibliás asszony, igazi pezsgőt ihatna még Cakó, és Szabó Laci is, Leszkay pedig automobil kocsin járna a városban és mannat és ambróziát ennének ebédre — vacsorára a kóristák.

No hát rajta tisztelt kártyakompanyia — mondjátok ki a terceket a haza és a színművészet javára.

* **Ujházi vendégszereplése Kolozsvárott.** Ujházi Ede ma érkezett Kolozsvárra, hogy megkezdje holnap vendégszereplését. A művész Constantin abbét, a Velencei kalmárt és a Falu rosszában a baktort játsza.

* **Uj-aradi színészet.** A „Tücsök“ került színre tegnap Uj-Aradon jó előadásban. A kis számu, de lelkes közönség többször hívta a lámpák elé a szereplőket, *Gáspárné-Pázmán Fannit* a nyílt színen megtapsolták.

Nagy fizetésektelenség Aradmegyében.

(A Taffler Testvérek cég inszolvenciája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Egy aradmegyei előkelő cég jelentette be a napokban az inszolvenciát. Előre bocsátjuk, hogy a fizetésektelenné vált cég Aradmegyében s mindenütt, ahol ismerik, jó hírnévnek örvendett, s reális eljárásával a kereskedő-világ elismerését vivta ki magának.

Az aradi kereskedelmi és pénzügyi piac is érdekelve van az inszolvenciánál, de kijelenthetjük, hogy a hitelezőket semmiféle veszély nem fenyegeti.

Az ügy különben az egyezkedés stádiumában van s valószínű, hogy bíróságon kívüli elintézést fog nyerni, az összes hitelezők teljes megalégedésére.

Aradi kereskedői körökben ugyan az a kósza hír jár, hogy a hitelezők csődöt fognak kérni a bajba jutott cég ellen, de ezt leghatározottabban megcáfolhatjuk, a mennyiben biztos tudomásunk van arról, hogy a hitelezők a leghumánusabb és a legelőzékenyebb magaviselet fogják tanúsítani a céggel szemben, mely mindig a kereskedői tisztesség útján járt.

Az ügy állásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Taffler-Testvérek, megyesegyházi gabona- és fakereskedő cég, melynek tulajdonosa: **Taffler Bernát**, aradi kereskedői körökben előnyösön ismert kereskedő, a napokban értesítette hitelezőit, hogy a további fizetések teljesítésére képtelen.

Taffler Bernát három évvel ezelőtt bérelte ki az özv. **Ortutayné** tulajdonát képező (ezelőtt **Simay Ede**-féle) mezőkovácsházai földbirtokot, amely földbirtok körülbelül 7—800 holdat tett ki egy tagban. Taffler ezért a földbérletért nagyon sokat áldozott, s különben iránytalanul drága bérletet fizetett, t. i. kisholdankint 34 koronát.

Van azonkívül 130 hold saját birtoka, ez azonban 30,000 koronával van megterhelve. Tafflert, a ki szerényen élt s a kit mindenki rendezett pénzügyi viszonyok között élő embernek ismert, ez a drága földbérlet utóbbi időben rendkívül deprimálta.

Azonkívül néhány gabonaüzlete is balul ütött ki, szóval az utóbbi években állandóan üldözte a szerencsétlenség. Néhány üzletén következetesen vesztett s bár minden törekvése oda irányult, hogy előnyös üzletekben keressen regresszust, hiába volt minden fáradozása, mert a

rossz évek aláásták a különben szolid céget.

Taffler üzleti összeköttetésben állott igen sok aradi, aradmegyei, szegedi és békésmegyei céggel. Egyik főhitelezője a szegedi **Back**-féle gőzmalom.

Az aradi piac csak annyiban van érdekelve, hogy néhány aradi gabonakereskedő céggel ellenszámlája volt, továbbá egy-két aradi pénzügyintézetnél is jelentéktelen összeggel szerepelt. Megjegyzendő, hogy az az aránylag csekély összeg, melylyel az aradi pénzügyintézetknél tartozik, jómódu termelőktől eredő váltóforgatmányokkal van fedezve. Aradmegyében még Eleken volt egy céggel üzleti nexusban.

Az aktívák és passzívák egymáshoz való viszonyáról háromféle verzió van forgalomban.

Az egyik vélemény szerint 300,000 korona passzívával 200,000 korona aktiva állna szemben.

A második vélemény, mely szintén csak magán kalkuláción alapul, a passzívákat 220,000 koronára, az aktívákat 200,000 koronára becsüli.

A harmadik vélemény, s ez talán a legelfogadhatóbb, a passzívákat s a aktívákat egy értékűre, 250,000 koronára teszi. Megjegyezzük, hogy Taffler maga is így taksálja a passzívák és aktívák közötti viszonyt.

Taffler Bernát, mint értesülünk, néhány heti moratoriumot kért a hitelezőktől. A hitelezők a jövő hét elején itt Aradon értekezletre jönnek össze, s meghányják-vetik a cég kérelmét. Minden valószínűség szerint Taffler meg fogja kapni a kért moratoriumot s az ügyet, mely különben jelenleg az egyezkedés stádiumában van, a bírói ut mellőzésével fogják elintézni.

MULATSÁGOK.

(=) **Tüzoltók műkedvelői előadása.** A soborsini önkéntes tűzoltó-egylet sikerült műkedvelői előadással egybekötött junialist rendezett az „Arany Szarvas“ vendéglő helyiségében. Színrekerült Gárdonyi népszerű műve a „**Bor**“ Jó volt: **Diák Lajos** (Baracs), **Szignarovich Erzsike** (Eszter), **Hollósy Franciska**, (Juli), **Hankó Nina** (Rozi), **Fazekas Sándor** (Ceglédi), **Schön Ádám** (Göre), **Leth Géza** (Durbints. A darabot Schön Ádám rendezte. Jelen voltak:

Asszonyok: Acs Gézané, Arnold Jánosné, Bárdy Kálmánné, Blau Mátyásné, Back Károlyné, Balogh Dezsóné, Valemare, Baán Gyuláné, Tótváradi, Binder Jánosné, Burgman Lipótné, Fazekas Sándorné, Grim Lászlóné, Gottlieb Ferencné, Hegl Péterné, Jachini Ferencné, Károlyi Kálmánné, Kigyósy Györgyné, Klatz Károlyné, Kalz Antalné, Kuruc Istvánné, Kiss Józsefné, Kubinyi Ferencné, Langer Alajosné, Moklovsky Béláné, Nagy Lászlóné, Peska Józsefné, Róth Mórné, Reisz Antalné, Seidner Miklósné, Seidner Mártonné, Szabó Döméné, Szignarovich Mihályné, Streng Sebestyenné, Schön Ádámné, Teodorovich Nikodémné, Tóth Ernóné, Ventrinck Jánosné, Wagner Oszkárné és Zserdik Rigóbertné.

Lányok: Arányi Margit Budapest, Back Sarolta, Deli Mariska, Erdélyi Etelka, Gancky Gizella, Gottlieb Juliska, Hollósy Franciska, Hankó Nina, Irsai Gizella Aranyág, Károlyi Viktoria, Langer Mariska, Leopold Karolin, Szignarovich Erzsike, stb.

Felülfizetések: Zserdik Rigóbert 10 k. Róm. katk. iskola 4 k. Róth Mór 8 k. Deák Mátyásné Dombegyháza, Cárán Sándor Tótváradi, Blau Mátyás 2—2 k., Dragomán József, Gál N. 1 k. 40 fill. Grim László, Klein Lőrinc, Schramm Róbert, Däck Károly, Morgenstern György, Kiszner Béla, Hankó Dezső, Márkis Elek, Streng Sebestyén, Moklovsky Béla, 1—1 k. és Gorny Béla 20 fill.

(=) **Az aradi könyvnyomdászok elnöksége** felkéri a nyári táncmulatság rendezőit, mely 7-én (vasárnap) a csálai nagyerdőben tartatik meg, hogy vasárnap délelőtt pont nyolc órakor a saját egyleti helyiségünkben (Magyar-utca

21. sz.) teljes számban megjelenni sziveskedjenek, hogy menetünk minél fényesebb és imponálóbb legyen. Gyülekezés nyolc órakor, indulás pont fél kilenc órakor.

Elsikkasztott híres Kossuth-kép.

(Parlaghi Vilma történeti Kossuth-képe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Szenzációs bűnügyi zárlat történt tegnapelőtt Szegeden. A vizsgálóbíró helyettese, dr. Fischer Frigyes a budapesti büntetőtörvényszék megkeresése folytán — mint mai lapunkban már röviden megírtuk — elrendelte a bűnügyi zárlatot egy európai hírű, történeti és nagy műbecsű bírósági Kossuth-képre nézve, amely Katona Ferenc szegedi lókereskedő tulajdonát képezte.

A kép Kossuth Lajosnak legutolsó arcképe és 1888—89. évből származik. Alkotója Parlaghi Vilma, az európai bírói magyar festőművész, akit évekkel ezelőtt nőül vett Lwoff herceg. Historikumára vonatkozólag érdekes, hogy a nagy számúztottak egyetlen képe agykorából. Elete utolsó éveiben ugyanis Kossuth Lajos nem ült modellt senkinek, bármiképpen is kérték rá, a magyar művész kérése előtt azonban lovagiassággal meghajolt. Bejárta ennek a híre akkor az egész európai sajtót.

Igy jött létre Kossuth legutolsó arcképe, amelyet műbecslők 20.000 koronára taksáltak, s a mely világhírűvé tette egyszerre Parlaghi Vilma nevét. Ugyanabban az időben történt, hogy Vilmos német császár szintén megtintette a képet, mely felhívta figyelmét a kiváló magyar művész egyéb alkotásaira is, ugyannyira, hogy a német császár magas kitüntetésben részesítette a magyar művészt, amire ritkán volt még eddig példa a művészetek történetében.

A képet azonban, dacára annak, hogy mindenki elragadtatással beszélt róla, nem vette meg senki, úgy, hogy Lwoff herceg megbízta Szudy Gyulát, próbálja meg, hátha talál a számára gazdát.

Szudy Gyula neve eléggé ismeretes a lapok bűnügyi krónikáiból. Rovott előéletű fiatal ember, akit már számtalanszor büntettek szédelgések miatt, amiket a legraffináltabb módon eszelt ki. Működött Aradon is, ahol több híres külföldi, párisi, lipcei, londoni előkelő művészeti lap megbízottjaként mutatta be magát, arcképet kért közlés végett többektől s ezzel kapcsolatosan természetesen előleget is, 10—20 forintot, már aszerint, hogy kit tudott jobban vagy kevésbé megsarcolni. Az arcképek azután természetesen nem jelentek meg.

Tavaly március havában lement Szegedre és ott Tóth Károly kereskedősegéd társaságában fünek-fának mesélte, hogy van a vasuti állomáson egy Kossuth-képe, eladja olcsó pénzben, csak vegyék meg. Állítólag a városnak is felajánlotta, de minthogy a muzeumban már van egy Kossuth-kép, nem reflektáltak az ajánlatára.

Erre a jobb módú független polgárokhoz fordultak s így jutottak Katona Ferenc lókereskedőhöz. Az alku csakhamar létrejött. Szudy azt mondta, hogy Budapesten 300 forint kölcsönt vett fel a képre, váltsa ki Katona s tartsa addig magánál, amíg abba a helyzetbe nem jön Szudy, hogy kiválthassa.

Katona odaadta a 300 forintot s hazavitette a képet, amely óriási vásznon, ülő helyzetben ábrázolja Kossuth Lajost.

Szudyról azután nem hallott semmi hírt. Kereste ugyan olykor, hogy hát tisztázva legyen a Kossuth-kép ügye, míg most két hónap előtt jelentkezett a fiatal szélhámos — levéli-

leg. Arra kérte Katonát, küldje el utánvétellel gyorsárúként azonnal Budapestre a képet, mert vevője akadt.

Katona eleget tett ennek a kívánságnak, azután ismét várt. Végre egy hónap múlva értesítette a vasut, hogy csináljon már valamit avval a hatalmas ládával, különben kénytelenek lesznek elárverezni a tartalmát. A címzettnek ugyanis hiába kézbesítették a szállító levelet, kijelentette, hogy nem hajlandó kifizetni az utánvételi összeget. Erre Kossuth-képe újra visszajött Szegedre, Katonának pedig ez újabb 80 forintjába került.

Ugyanabban az időben azonban Parlaghi Vilmaék szintén keresték Szudy Gyulát, aki nem mutatkozott sehol, jöllehet már több mint egy éve elvitte magával a képet. Lwoff herceg fölhelyezte Szudyt a budapesti büntető törvényszéken, ahol széles körű nyomozást indítottak a Kossuth-kép rejtélyes eltűnése ügyében. A nyomok végre Szegedre vezettek s megtudták azt is, hogy Szudy Katonánál hagyta zálogban azt a képet, amelyet eladás végett bíztak rá. Erre jött a törvényszék átirata a szegedi vizsgálóbíróhoz a bűnügyi zárlat elrendelése miatt, amit Fischer Frigyes dr. a vizsgálóbíróhoz beosztott jegyző fogalomsított tegnap.

A képet tegnap vitték el tulajdonásának, Szudy ellen pedig nyomban megindították sikasztás címén az eljárást.

Az Agrárbank jövője.

(Nagy pénzügyi tranzakció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 5.

A pénzgazdasági élet egyik kimagasló és horderejében áldásos momentuma foglalkozhatja a székesfőváros fináncköréit, mely momentum nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban is kedvező és nagyszabású fordulatot jelent közgazdasági szempontból.

A Magyar agrár és járadékbank, melynek élén Hieronymi Károly országgyűlési képviselőnk áll, legközvetlenebbül van érdekelve e nagyszabású tranzakciónál és ez adja meg majd e pénzügyi intézetnek a módját arra, hogy nemzetgazdasági szempontból intenzívebben emelje az ország tevékenységét és hogy a vállalkozási kedv, különösen a gyáripar terén, oly magas fokra emelkedjék, mely egy elsőrendű iparállamnak is becsületére válik.

A Magyar agrár és járadékbank szép reményekkel és tiszta célzattal fog nagyszabású feladatához és csakis a folyton rosszabbodó gazdasági viszonyok szorították e bankot sokkal szűkebb működési körre, mint azt a vezetőfaktorok óhajtották volna.

Az a tranzakció, melynek küszöbén áll most a magyar agrár és járadékbank, óriási mértékben fogja növelni a bank erejét és ennek áldásos hatásában a hazai ipar és a hazai földművelés fog elsősorban részesülni.

A pénzügyi szempontból szenzációs fordulatról fővárosi tudósítónk a következő sürgöny tudósítást küldi:

A Magyar jelzálog és hitelbank folyó év július hava utolján, rendkívüli közgyűlést tart. E közgyűlésen el fogják határozni, hogy a bank 50 ezer új részvényt fog kibocsátani 250 frank névértékben, ami 100 arany forintnak felel meg.

A részvények átvételére egy nagy szindikátus alakul, mely főleg francia bankokból és a bécsi Union-bankból fog állani. Ez a tranzakció szoros összefüggésben van a Magyar agrár és járadékbank sorsával, melynek részvényeit az új szindikátus fogja átvenni, olykép,

hogy a részvények frank értékekre fognak átváltoztatni. A szindikátus főleg francia piacokon fogja a részvényeket elhelyezni.

A külföldi nagy tőkék segítségével úgy a Magyar jelzálog és hitelbank, mint a Magyar agrár és járadékbank első nemzetgazdasági tényezővé válik.

Ez a művelet egészséges alapokon nyugszik és ennél fogva hatalmas lendületet nyújthat az ország vállalkozásainak. — A tervezet élénken foglalkoztatja már most is a fináncvilágot és örömmel néznek mindenütt e szép terv megvalósítása elé.

HIREK.

Könyvek.

Budapest, július 4. A földművelésügyi miniszter ma írta ki a pályázatot a felállítandó népkönyvtárak számára szükséges félmillió könyv szállítására.

A könyvek megérkeznek majd Pusztacsásra és Szentandrásra és Törökszentmiklósról és a nádfedelű házakban téli estéken komolyan, nyugodt méltósággal, biztos, józan eszének öntudatos erejével hallgatja majd a felolvasó iskolás a magyar paraszt. Téli estéken csak. Most nyáron nincs pihenés. A munkások csodás hősiességével, az erőnek, az energiának hihetetlen, bámulatbaejtő mennyiségével arat most a magyar paraszt a szikrázó napon, az aranyos tűzben égő kalászuhatag közepette. Alvásra is alig van idő künn a tarlón, déli pihenésre is csak lopni lehet egy-egy órácskát.

Majd télen. Téli estéken csendes beszélgetés közben, pipaszó mellett terem a magyar ember bölcsessége. Kevés szóban sok gondolat, majd minden mondata mondás: okos kemény ítélet, találó, erős, éles szentencia. Téli estéken majd olvassák a könyveket...

A komolyan hallgató emberek előtt színes képek rajzolódnak. A fekete sorokból látományok reppennek fel: virágos tájak, pálmafás sivatagok, óriási gyárkémények és fellepkarcoló házak, a mesés tenger és a tengerjáró hajók, földek és emberek és a magyar paraszt besziva szomjas agyával és szemével a sok ujat, meglepőt, tanulságosat, a mit hall és elképzel: elrendez, feldolgoz és megemészt mindent. Az okossága tudással erősödik meg, az okosságát meg nem rontja semmi silány képzelődés, az okossága mindenből, amit hall, alapos, komoly agymunkával levonja, leszűri azt, a mi életbölcsességét támogatja és megerősíti.

Csodálatos nép ez: páratlan az egész világon munkabírásával, komoly méltóságával és agyának biztos erejével. Elhagyatva, elhanyagolva, sőt nyomva és gyötörve kifejlesztett ez a nép egy gyönyörű típust: az okos, a bölcs, a méltóságos és munkás voltára büszke magyar parasztot.

Nem az eszelen sovinizmus hirtelenkedő dicsérete ez, hanem összehasonlító, elfogulatlan, sőt szkeptikus ítélet. Lehetünk mi magyarok elégedetlenek a kulturánkkal, a gazdasági helyzetünkkel, a politikánkkal, csak egyfel nem szabad elégedetlennek lennünk: a népünkkel. Ez a nép a legfelségesebb, a legistenibb anyag a világon, ha ez a nép csak kétszer annyi volna, mint most, nem volna dőre ábránd nagyhatalom-voltunk és vezérszerepünk a keleten. Ez a nép jogot ad arra, hogy reméljünk a nemzet fennmaradásában, ez a nép ad bátorságot arra némelyeknek, hogy álmodjanak a magyar imperiumról.

Most ráesik erre a népre egy félmillió könyvnek a ragyogása. Előnti az ólomszárnya-

nyakon járó világosság és megtermékenyíti a lelkét.

Gyönyörű nagy hálát és sok szeretet érdemlő gondolat: foglalkozni végre ezzel az elhanyagolt néppel, a melynél jobban semmiféle nép a gondot és a gondozást meg nem érdemelte. Az a mag, a melyet ennek a népnek a lelkébe eivetnek, oh be szép gyümölcsöt fog hozni. Csak adjatok neki könyvet, még több könyvet, sok könyvet, tengersok, betűkbe szorított, tündöklő, boldogító világosságot.

A lépre került levélhordó.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 5

Falkay, a sikkasztó levélhordó nagy vakmerőséggel dézsmálta meg a magyar királyi postát és ügyesen siklott ki a megtorló igazságszolgáltatás kezéből.

Az ország különböző részeiben vélték őt láthatni és a rendőrség figyelmét éppen ellenkező irányokba tudta terelni a raffinált sikkasztó. Így nyert ő egérutat és így hagyhatta el könnyű szerrel az országot.

Már-már teljes biztonságban érezte magát a külföldön Falkay, a sikkasztó levélhordó és ez a tudat már elbizakodottá tette ő keilmét. Ebben az elbizakodottságában egy kikötővárosban anziksz-kártyát vett és azon tudatta Budapestben lakó sógorát, hogy viruló egészségben, teljes jókedvben hajóra ül és átvitorlázik az újvilágba, ahol kényelmesen fogja élvezni a magyar királyi postától elkaparított pénzecskét.

Ez a kicsinyke anziksz-kártya okozta a vesztét.

Fővárosi tudósítónk ugyanis azt sürgönyzi, hogy ez a képes levelező lap a kir. ügyészség kezébe került és minthogy a kereskedelmi miniszter-hajlandónak mutatkozott a nyomozás és a kiadatási eljárás költségeit viselni, a rendőrség rögtön kábel-sürgönyt menesztett a new-yorki rendőrigazgatósághoz, hogy Falkayt partraszállás előtt letartóztatni sziveskedjék.

A new-yorki rendőrség meg is fog felelni e felhívásnak és a magát már biztonságban érzett Falkay egyszerre csak azt fogja tapasztalni közvetlenül a célnál, hogy ez egyszer tuljártak az eszén és hogy mindennek oka egy kicsinyke anziksz-kártya volt.

— Személyi hír. *Dálnoky Nagy Lajos* dr. alispán szabadságidejét megkezdvén, hosszabb tartózkodásra a Balaton mellé utazott.

— **Koritovszky temetése.** A szerencsétlen véget ért lengyel lovagról ma végre megemlékezett a családja is. *Kling István* dr. budapesti ügyvéd táviratot kapott Koritovszky nővérétől, ki megbizta az ügyvédet, hogy rendezzen számára egy nagyon egyszerű temetést. Férje utban van Budapestre, s mindent kiegyenlített. Az ügyvéd addig is megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Auer-égők a mellékutcákban.** Az aradi légszuszvilágítási társulat ma egy oadványában értesíti a város tanácsát arról, hogy mennyibe kerül a mellékutcák gázlámpáinak Auer-égőkkel való felszerelése. A tanács ugyanis *Révész Adolfnak* a pénzügyi bizottságban tett kezdeményezésére megkérdezte a társulatot afelől, hogy az Auer-égőkkel való felszerelés költségeit megtéríti-e az ilyen égőkkel a fogyasztásnál elért megtakarítás? A társulat egy lámpát 49 koronáért hajlandó felszerelni, a mostani pillangó-lánggal égő lámpákat pedig egyenkint 20 korona 50 fillérért alakítaná át. A társulat különben azt javasolja, hogy a város várjon az átalakításokkal a jövő év elejéig, a mikor a magyar gázizzófény részvénytársaságnak az Auer

izzó-testekre nyert szabadalma lejár s a mikor sokkal olcsóbban alakíthatja át a lámpákat.

— **A Szelle váltóinak beperesítése.** Emlegettük egyik számunkban, hogy a tömeggondnok a csődválasztmánytól utasítást kapott, hogy a már leltározott váltókat perelje be. *Kertész dr.*, csődtömeggondnok a választmányi utasításhoz hiven eddig be is peresített 62 váltót 45.780 korona értékben. Ha a váltók ellen semmiféle kifogás nem emeltek, akkor egy hét alatt várható bírói végzés. Ha a felek kifogásokat emelnek, ami valószínű, akkor a bíróság ítélettel határoz, s ekkor az ügy a kuriáig fölvihető. A kifogások folytán azonban a tömeggondnoknak joga van biztosítási végrehajtást kérni. A kifogások tárgyalása közben egyezés is köthető.

— **Hilsner Lipót öngyilkossági kísérlete.** A polnai vérvádban elítélt *Hilsner Lipót* ma a Prága mellett levő tankrazi fegyházban öngyilkosságot kísérelt meg. Egy börtönőr az ajtókilincsen függve találta, de még idején levágta a zsinegről. Hilsnert sikerült újra-ésméletre téríteni.

— **Még egy nagy külföldi pénztintézet bukása.** *Charkovból* jelentik: A „*Charkovi Agrárbank*” a lipcei bank sorsára jutott. A bíróság a Kereskedelmi bank tagjainak kérelmére fizetésképtelenségét nyilvánította a bankot és három hites gondnokot nevezett ki. A bank pénztárát és egyéb vagyonát zár alá vették. A charkovi agrárbank adósságai 7 és fél millió rubellel haladják meg a bank vagyonát. A június 5-én végzett felülvizsgálat eredménye szerint a bank passzívái 18.431.618 rubelt, aktívái pedig 10.913.544 rubelt tesznek.

— **Dr. Barbás József öngyilkosságához.** Nagy feltűnést keltett tegnapelőtt a fővárosban, amikor híre futott, hogy ifjabb dr. *Barbás József*, a Rókus-kórház orvosa megölte magát. A fiatal orvos általánosan kedvelt és szeretett tagja volt a budapesti uri társaságoknak és szörnyű tettének annál megrendítőbb volt a hatása, mert még a halála előtti napon is egészen vidámnak és jókedvűnek látták. Öngyilkosságát mindenütt élénken pertraktálták s találgatták az okokat, hogy vajjon mi adta a fiatal orvos kezébe a fegyvert? Most azután kiderült, hogy dr. Barbást kártyavesztés kergette a halálba. A fiatal orvos ugyanis öngyilkossága előtt való éjszaka harmincezer forintot vesztett a kártyán a főváros egyik kaszinójában. Estétől hajnalig tartott a játék és az eredménye az volt, hogy dr. Barbás harmincezer forintot vesztett. Dr. Barbás kétségbeesetten ment haza és lakásán megírván bucsuzó levelét, reggeltájt agyonlőtte magát.

— **Eltűnt miniszteri titkár.** Híre kelt a fővárosban, az Aradi Közlöny meg is írta, hogy *Baronyi Tivadar* dr. pénzügyminiszteri titkár eltűnt. Még hozzátartozói sem tudják, hol van. Illetékes helyen ma arról értesültünk, hogy a miniszteri titkár *Görlitz*-ben (Porosz Szilázia) egy szanatóriumban van, a hol nagyfoku idegbajának gyógykezelése céljából üdül. Erről nemcsak a titkár atyja, *Baronyi Benedek* tőzsdetanácsos és ennek jogtanácsosa *Váradi Gábor* dr. országgyűlési képviselő tud, hanem tudnak róla a hivatalban, a pénzügyminiszteriumban is, melynek államtitkárja három hónap szabadsági időt adott az ifju *Baronyinak* egészsége helyreállítására. Nem igaz tehát, hogy a jómódu fiatalember valami hibát követett el hivatalában. Följebbvalói rendkívül képzett s kitűnően használható munkaerőnek ismerik. *Baronyi* néhány évvel ezelőtt súlyos természetű tifuszbeteg volt. Fölgyógyulása után orvosai nem tiltották el a szellemi munkától s ennek utóhatásaként jelentkezett nála az idegbaj, melyet súlyosítottak *Baronyi* kicsapongásai. Idegbaja napról napra fokozódott. Eleinte az volt a rögeszméje, hogy neki nem kell pénz s sohasem volt a zsebében egy krajcár se. *Váradi*

Gábor képviselő, az öreg *Baronyi* bizalmasa, gyakran ajánlott fel neki nagyobb összegeket az apja vagyonából, de ő azt mindig kereken visszautasította. Ellenben annál több váltót irt alá uszorásoknak; valósággal maniakus módon. Egy alkalommal kétszáz koronát vett föl egy huszonnégyezer koronás váltóra. Kitűnő médium volt ő az uszorásoknak. A szerencsétlen fiatal ember gyöngeségét alaposan kihasználták e lelketlen emberek. Duszgazdag atyja több százezer koronányi összeget fizetett ki már érte, de sem ez, sem *Várady* képviselő minden jóakaratú figyelmeztetése nem használt. A boldogtalan ember apja fenyegetése dacára, teljesen indokolatlanul írta alá ezután is a mesés összegű váltókat. *Baronyi* nem szenvedett pénzhányban. Szép fizetése van a minisztériumban s fizettségénél még nagyobb évijáradékot kapott özvegy atyjától. S mégis meg nem érthető módon és cél nélkül kereste fel az uszorások tanyáit. Rendkívül szerény, sőt takarékos ember, aki még fizetését sem tudta volna elkölteni. Tiszán látszik tehát, hogy valamelyes elmebeli fogyatkozása kihatásaként írta alá ugyszólván minden ellenszolgáltatás nélkül az apja által kiegyenlített váltókat. Egyszer megkérdezték az orvosai, hogy miért fordul az uszorásokhoz, holott ha pénzre van szüksége, kaphat eleget az apjától. *Baronyi* ezt felelte:

— Tanulmányozni akarom az uszoratorvényt. S ehhez szükséges, hogy az uszorások fogásait és eljárásait megismerjem.

Bizony ez a tanulmány sok pénzbe került az apjának. *Baronyi Tivadar*nak súlyosan van ugyan megtámadva az agyveleje, orvosai mégis remélik, hogy néhány hónap múlva egészségesen hagyhatja el a görlici gyógyintézetet.

— **Az aradi vásár bűnkronikája.** Alig vette kezdetét Aradon a vásár, a rendőrségnek már is meggyűlt a baja a vásári tolvajokkal. Ma egy *Telek István* nevű nagylaki gazda-embertől lopott el két zsebmetsző 110 koronát a legfurfangosabb módon. Az egyik tolvaj félrehuzta a vásárló gazdát azon ürügyel, hogy egy pénztárcát talált s megakarja vele osztani a zsákmányt. Közben odajön a második zsebmetsző s felolósságra vonja — ámitáskép előbb tolvajtársát — azzal vádolván azt, hogy elveszett pénztárcáját az lopta el. Azután *Telek*hez fordult a zsebmetsző s követeli tőle, hogy adja elő a pénzt, mert ő látta, mikor *Telek* megtalálta azt. Az ártatlan magyar védekezik a gyanúsítás ellen, de az idegen megmottozza. Természetesen legelőször is a gyanútlan ember pénztárcáját vizsgálják meg, melynek tartalma a motozás alatt eltűnik. A végén aztán elbocsájtják az áldozatot, sőt engedelmet is kérnek tőle a gyanúsításért, a pénztárca tartalma azonban ekkor már az ő zsebukban van. Így járt *Telek István* is ma, száztíz koronáját csalták el tőle az ismeretlen zsebmetszők.

— **A női szabók sztrájkja.** A budapesti sztrájk-tanyán ma mozgalmas az élet. A sztrájk-bizottság ugyanis leszavaztatja a munkásokat arra nézve, vajjon elfogadják-e a mesterek által felajánlott 10 és fél órás munkaidőt, vagy ragaszkodnak a 10 órához. A szavazást fél négy órakor zárják le. A hangulat megoszlik. Sok híve van a 10 és fél órának is. Ha a sztrájkolók többsége elfogadja a 10 és fél órát, a mostani sztrájkbizottság lemond és egy küldöttség viszi meg a hirt a délutáni békéltető bizottságnak. A segédek sztrájkja különösen a kisiparos mestereket sújtja, akik szintén szegény sorsban élnek és a sztrájk alatt egyáltalán nem keresnek. A tulajdonképeni sztrájkolók 180-an vannak. Ezek a vasalók és gépészek. A többi 3000 munkás és munkásnő akaratlanul sztrájkol, mert a vasalók és gépészek nélkül nem tudnak dolgozni.

— **Szerencsétlenül járt tüzérszázados.** Bécs mellett *Felixdorf*ban nagy próbákat tart a tüzérség az új ágyukkal. A delegációban a hadügyminiszter még csak annyit jelzett, hogy az eredmény egyelőre még ismeretlen és még ma sem szivárgott ki a hír, hogy meg fognak-e felelni az új ágyuk rendeltésöknek vagy sem. A próbának azonban ma már egy tüzérszáza-

dos lett az áldozata. Bécsből ugyanis sürgönyzik nekünk, hogy a lövés próbák alatt egy tüzérszázados lova megbokrosodott és lovasát hátról ledobta. A százados oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy rögtön szörnyet halt.

— **Eljegyzés.** Fürst Ignác eljegyezte Klein Ilonka kisasszonyt, özv. Klein Fülöpné leányát Aradon.

— **Az irgalmas hadnagy.** Egy kassai lap érdekes eseményről emlékezett meg legutóbbi számában. Olyan eseményről, amelyet hátborzongató izgalommal olvas el az olvasó és a végén megkönnyebbülten sóhajt föl, mint aki az irgalom nagyszerű munkájában gyönyörködhetik. Tudniillik az történt *Kassán*, hogy a sétatéren sétált egy hadnagy ur a kutyáival. A kutya, mint afele katonai kutya, mély megvetéssel futott a bekerített pázsitra, szóval: kutyába se vette az intótáblát, amelyet a hatóság tetelett oda a kert szépségeinek a megóvására. Amint a kassai lap írja, a közönség szivszorongva nézte a kutya cselekedetét és leste a történendőket. A rendőrnek ugyanis kötelessége figyelmeztetni a kutya gazdáját. Igen ám, de — és itt szóról-szóra idézzük a kassai lapot — „ha a rendőr figyelmezteti a tisztet a hatóság tilalmára, az menten kardot ránt és levágja a rendőrt“. De úgy látszik, hogy történetesen ez a rendőr ama kevés rendőrök fajtájából való volt, akik már leszámoltak a földi élettel. Vakmerően odalépett tehát a hadnagyhoz, haptákba vágta magát és behunyt szemmel rebegette:

— Hadnagy ur, könyörgöm alássan, a kutyának tilos a fűvön járni!

Ekkor olyasvalami történt, amire senki sem számított. Olyasvalami, ami a romantikus históriák szenzációs fordulatára emlékezteti az embert. Az történt ugyanis, hogy a hadnagy nem vágta le a rendőrt, hanem füttyentett a kutyájának. Nagyon természetes, hogy a közönség a csodálkozástól megdermedve állott a helyén és alig tudott fölcusadni érthető ámulatából.

— **Föllázadt aratók.** Halálos kimenetelű verekedést rendeztek, mint tudósítónk írja, tegnapelőtt a bács megyei *kutasi* pusztán alkalmazott aratómunkások. A gazdaság vezetésével megbízott *Husza Réla* ispánt agyonverték. A megejtett vizsgálat adatai szerint az eset részletei a következők: *Petrovics* Bogdán földbirtokos még ezelőtt két hónappal szerződött aratókat Hegyészől. A hatóság előtt kötött szerződés alapján a munkások még a múlt hó 26-án megjelentek a pusztán, hogy az aratás megkezdéséhez szükséges előkészületeket megtegyék. A szerződés megkötése után egy hónappal nagy jégverés volt a határban s *Petrovics* gabonájában is nagy kárt tett, a mi arra készítette a munkásokat, hogy *Petrovics*csal új egyezsége lépjenek, a mit *Petrovics* el is fogadott s az emberek megkezdtek a munkájukat. Hétfőn kellett volna hozzáfogniok a buzavágáshoz, azonban az ispán előbb más munkát akart velük végeztetni, a miről a szerződésben szó sem volt s csak ha azt elvégzik, kezhetnek a tulajdonképpeni aratáshoz. A munkások vonakodtak ezt a külön munkát díjazás nélkül teljesíteni, mire az ispán azzal felelt, hogy addig nem adja ki nekik a szükséges élelmicikkeket. A munkások eleinte szép szóval követelték az élelmicikkek kiadását, de minthogy ezt az ispán megtagadta, megrohanták a kamrát, hogy erőszakkal elvegyék a járandóságukat. Az ispán erre fegyvert fogott a munkásokra s a cselédséget is dorongokkal fölfegyvereztetette, a munkásokat így akarta elűzni. A munkások azonban megragadták az ispánt, *kicsavarták a fegyvert kezéből, azután dorongokkal nekiesték s addig verték, míg meg nem halt.* A cselédség szétfutott a verekedés elől s az egyik béres nyomban értesítette a városban lakó gazdát, a ki csendőrökkel jelent meg a szálláson s a gyilkosokat letartóztatta. Az ispán megöletése után a munkások kiűritették a kamrát s mire a csendőrök megérkeztek, már távozni akartak a szállásról. Az agyonvert ispán feleségét és négy apró gyermeket hagyott hátra, *kik szemtanúi voltak apjuk agyonverésének.*

— **Öngyilkos öregasszony.** Egy aradi 48-as honvéd 72 éves felesége követett el ma öngyilkosságot Aradon. Délután 4 órakor jelentették az inspekciós rendőrtisztnek, hogy a Radnai-ut mellett egy *női hullát fogtak ki a Marosból.* *Kovács* Antal rendőrhadnagy kimenvén a helyszínére, megállapította, hogy az öngyilkos *Boczkó* Mihály 48-as honvéd felesége. A rendőrhadnagy magához idézte *Boczkót*, aki kihallgatván, előadta, hogy feleségével ma délben összeszólalkozott s az fenyegetőve azzal távozott el hazulról, hogy öngyilkosságot fog elkövetni. A Marosból ma délután tényleg *Boczkóné* hulláját fogták ki. Az öngyilkos asszony férje állítása szerint, iszákos, részeges volt s valószínű, hogy öngyilkosságát is ilyen állapotban követte el.

— **Gyalog Olaszországba.** *Róna* Arthur nagyváradi joghallgató, ki tavaly gyalog ment ki a párisi kiállításra, tegnap egy olaszországi utra indult el ugyancsak gyalog.

— **Koritovszki és a Park-klub.** *Reichsritter* Konstantin *Mora Koritovszky* von Koritovo — ezt a büszke nevet írta az immár halott lengyel kalandor arra a levélre, amelylyel eszterdökökkel ezelőtt a Park-klubban tagnak jelentkezett. Akkoriban nemcsak pénze, de becsülete is volt *Koritovszkinak* és miután előzőleg 2000 korona fölvételi díjat lefizetett, tényleg tagja lett a magyar arisztokracia első körének. Utóbb azonban — mint tudjuk — leáldozott *Koritovszkinak* napja. Egyre-másra följelentették szédgelgéséért a rendőrségen és a Park-klub 1898-ban *Koritovszkit* kitörölte tagjai sorából. Mikor aztán most leutóbb *Marsovszky* Imre főmérnök és *Halász* Zsigmond rengeteg adósságaiért fogóságba került és sehonnan segínyt nem kaphatott, gróf *Szapáry Pálhoz*, a Park-klub igazgatójához fordult és levélben arra kérte, hogy adja ki neki a kétezer koronát, amit fölvételi díj címén fizetett, mert ezzel a pénzzel esetleg úgy rendezhette volna ügyeit, hogy egyelőre legalább ismét visszanyeri szabadságát. A klub ezt a kérését persze nem teljesítette. Csütörtökön azonban *Koritovszki* inasa, aki tiz eszterdeig szolgálta gazdáját — kihallgatást kért gróf *Szapáry Pálnál* és könyezve kérte, hogy temettesse el szerencsétlen véget ért urat, mert — ugylátszik — lengyel hozzátartozói még a halálban sem bocsátottak meg *Koritovszkinak*. A nemeslelkű gróf erre rögtön kijelentette, hogy szükség esetén ő temeteti el a Park-klubnak szerencsétlen véget ért, egykor dúsgazdag, de mindvégig könnyelmű tagját.

— **Öngyilkosság.** Bécsből jelentik, hogy *Böck* Rezső, az OMB. számvizsgálója ma föbelötte magát.

— **A kis fiu.** *Szerencsény* községben a bíró egy hétéves idegen fiúcskát talált az utcán. Visszes kalap, ing, lábravaló és mellény volt minden ruhája. A bíró a téthi főszolgabíróhoz vitte a kóbor gyermeket, aki ott aztán a következőket mondta el:

— Én otthon ám nem jártam sohasem mezitláb, mert nekem szép, sárga cipőm volt, de a papám meg a mamám már régen elhalt és én az öregapámnál laktam. De ez is nem sokkal ezelőtt meghalt s akkor a szép házunkat eladták és az egyik ur azt mondta, hogy az a sok pénz majd az enyém lesz, ha nagy leszek. De egyik éjjel az aratónk kocsira ültetett és elvitt, mert egy ur adott neki pénzt, hogy vigyen engem magával. Négy napig utaztunk és az előtt a község előtt, hol most megtaláltak, az erdőben megállt, levetkőztetett egészen és az ülésből elővette ezt a ruhát, ami most rajtam van, az enyémet pedig elvitte. Aztán azt mondta, ha valakinek szólni merek, agyonüt. En erre eifutottam.

Elmondta azt is, hogy *Tóth* Imrének hívják és *Tengődre* való. Az orvos megvizsgálta a gyermeket és úgy találta, hogy valóban uribó nevelés nyomai láthatók rajta. Főleg fölsebezett lábacskaí mutatták, hogy nincs szokva mezitlábához. A főszolgabíró magához vette a szerencsétlen árvát és ott is tartja, amíg a hatóság ki nem deríti a rejtélyes esetet.

— **Szegény ember, bolond ember.** Az óttemetű egy sirkertjének keresztjéről a napokban *Szilágyi* Mihály, egy 72 éves öregember *telopta a feliratot.* Az öntött-vas táblán még láthatók a felirat betűi s az aranyozott koszoru, amely a táblát körülveszi. Az agg-tolvajt elfogta a rendőrség, s felelőségre vonta tettéért. *Bedő* Árpád dr. rendőrtiszt előtt azzal védekezett *Szilágyi* Mihály, hogy pénzre volt szüksége, nagyon szegény ember s úgy akart néhány krajcárra szert tenni, hogy a vas-feliratokat eladja, így majd csak jut egy kis kenyérre való.

— A szegény ember — bolond ember, — folytatta sirva az öreg *Szilágyi*, — hát még ha a szegény ember öreg is...

— **„Frenológiai“ esküvők.** Az esketések egy különös formája divatos most New-Yorkban. *Riddel* Sámuel new-yorki pap Colorádó városában érdekes felolvasást tartott a „Szerelemről, vonzalomról és a házasságról“. Természetes, hogy ennek a kiváló, általános érdekű tárgysorozatnak nagyszámu hallgatója volt. A felolvasás végén *Riddel* mester kijelentette, hogy most kísérletileg is bemutatja a „frenológiai és fiziológikus“ házasságkötést. A közönség nagy figyelme mellett annak sorából kiválasztott két fiatalembert, két leányt és felvezette őket a dobogóra. Megvizsgálta az összeadandó párok arckifejezéseit és kijelentette, hogy éppen összeillő két pár. Egyben pedig férj és feleségnek jelentette ki őket. Ez a formája a házasságkötésnek Colorádó állam törvényei értelmében törvényes házasságkötés volt. Ugy az összeadott egyének jelenvolt szülei, mint az egész közönség is megdöbbenéssel, de még inkább csodálkozással fogadták ezt az esküvői szertartást. Az ekképpen összeadott párok közül az egyik teljesen megvolt elégedve a házasságkötéssel, míg a másik párból a leány egyenesen tiltakozott az ő férjhez adása ellen, sőt mi több, a törvényszékhez folyamodott, hogy az ilyfajta házasságkötést semmisítse meg, mert férjét nem szereti!

— **Elfogott betörők.** A budapesti rendőrség tegnap egy betörőbandát fogott el, amely az utóbbi időkben több betörést követett el. A betörőbanda tagjai a következők: *Venig* József 22 éves, *Mittendorfer* Nándor 22 éves, *Reinmann* József 25 éves szabósegédek, *Löbl* Lajos 18 éves fényképész, *Prohászka* Ferenc 31 éves kártyafestő és *Gefin* Géza 19 éves lakatos segéd. Legutóbb ez a banda tört be özv. *Stadler* Istvánné dohánytözsdejébe e hó 4-én. Ugyanazon az éjszaka betörték még *Morgenstern* Ede Garay-utca 20. szám alatti pálinka raktárába, ahonnan 4 üveg pálinkát vittek el. A betörőbandát, amelynek minden tagja rovott multu, az ügyészségre kísérték.

— **400,000 koronás orvosi honorárium.** Az amerikai orvos szövetség hivatalos lapja egy érdekes pörről számol be. Egy fiatal orvoskisasszony beperelte egy milliomos örökösét 400,000 koronáért, azon címen, hogy a milliomost ő kezelte s az a megállapodásuk volt, hogy élete végéig ő fogja kezelni. De nemcsak a számla nagysága kelt feltűnést, hanem az a körülmény is, hogy a kisasszony 1897-ben kapta meg az orvosi diplomát s a milliomos most egy éve halt meg. Az orvosi kezelés tehát legfeljebb két évig tarthatott. Így tehát egy évre 200,000 koronát követelne orvosi kezelés címén, a mi honoráriumnak ugyancsak busás. Az illető orvosi lap különben azt hiszi, hogy a panaszos nem azért perel, hogy a kért összeget megkapja, hanem hogy a szenzációs pör révén hírnévre tegyen szert. A lapok azonban ez esetben olyan maliciózusok voltak, hogy az orvoskisasszonynak meg sem említették a nevét.

— Kuruzsló cigányasszonyok Aradon. Az aradi rendőrkapitányi hivatal kihágási osztálya má itélkezett két cigányasszony felett, akiket Aradon kuruzsláson és lopáson csíptek. *Krajcár Györgyné és Gaudi Györgyné* a két jómadár, a kik epeszappant és más „szerelő csalogató” szereket árusítottak kosaraikban. A Demeter-utcában *Szabó Jánosnét* keresték fel s megjósolták neki, hogy az udvara közepén *kincs van elásva*. Mig az egyik kuruzslónő *Szabónéval* a kincseket kereste sok hókusz-pókusz közepette, addig a másik összeszedte a házból az ingóságokat s ellépett velük. *Angel dr.* alkaptány lezáratta a két tolvajt s azután eltoloncoltatja őket Aradról.

— Ujtás! *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiailag tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Megszökött cirkusz.** Makón történt a következő kedélyes história: Valami cirkuszársaság ütötte fel a tanyáját a városban s minthogy a gimnasztika és a csodálatos légtornaszatok iránt már kihült a makóiakban az érdeklődés, a trupp igazgatója valami „trick” után nézett. Természetesen a díjbirkózás az, mely iránt Makón még mindig rendíthetetlen az érdeklődés. A makói közönséget felhívták, hogy mérje össze erejét a trupp Herkulesével. Csakhamar jelentkezett is *Eder Gyula* makói hercules, aki a trupp atlétajának a földhöz teremtésére vállalkozott. Mikor a direktor hírére vette, hogy *Eder* eddig még minden herkulest földhöz vágott, egy újabb mentő ideát keresett. Ez is megtalálta hamar. A birkózás előtt való este az egész társulattal — megszökött. Hagyott hátra egy csomó adósságot és a cirkusz fabódéját.

— **A városi közönség** szíves figyelmébe ajánljuk *Porter* Vilmos koronás áruházának fióküzletét, mely a Szabadság téren a Vaskapu épületében van, a vásár alkalmából kitűnően fel van szerelve.

— **Figyelemre méltó** a nagyérdemű közönségnek hogy szükségletét női és férfi divat cikkben, valamint szőnyeg, függöny, ágyterítő, és minden e szakmába vágó árukban most szerezzék be, mert alkalmi vétel van *Nádler Lajos* divat áruházában, ahol a leltározás alkalmából a tultérhelt raktár miatt az árak lényegesen leszállítottak. Ugyanott két jó erkölcsű fiu tanuló felvétetik.

— **Vásári tolvajlás.** Az aradi rendőrség ma elfogott egy cigányasszonyt, aki a vásáron egy pénztárcát lopott. *Lakatos Marinak* hívják a zsebmetező asszonyt, ki most a rendőrségnél van elzárva. A lopott tárcában 6 korona 40 fillér pénz volt.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az **Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezett heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

SPORT.

+ Az **Arad-Hegyvidéki Turista-Egyesület** választmányi tagjai tisztelettel fölkéretnek, hogy holnap, szombaton este 6 órakor a Millennium-sorcsarnok külön helyiségében tartandó ülésre minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Az ülés tárgya: a gainai és egyéb kirándulások megbeszélése. Az A. H. T. E. elnöksége.

+ Az **aradi tornaegyesület** holnap 6-án d. u. 5 órakor rendkívüli választmányi ülést tart.

A vidéki iparosok zsarolói.

(Szédelgő kiállítások.)

Arad, július 5.

A vidéki iparosok az utóbbi időben ismét sűrűn kapnak meghívókat külföldi u. n. nemzetközi kiállításokra, a melyek bangzatos címek alatt rendeződnek és gyakran csak változás nélkül osztogatott kitüntetések árából fedezik a költségeiket.

Annyira elszaporodott az ilyen üzemek száma, hogy most a kereskedelmi miniszter intéz óvást ellenük az iparosokhoz, amennyiben szakkiállításról van szó, ezek esetleg bírhatnak is némi értékkel, mert az ilyen kiállításokat legalább az iparosok és kereskedők mégis csak meglekintik.

De gyakran egész általános jelleget adnak a rendezők az ilyen kiállításoknak, egyszerűen azért, hogy az összes szakmából toborozhassák a hiszékenyeket.

Igen szokásosak, nevezetesen az „élelmezési és egészségügyi kiállítások”, mert ebbe a keretbe jóformán mindenkit be lehet illeszteni.

Igy pl. az egyik ilyen kiállításon egy magyar vidéki iparos aranyérmét kapott — egy pár csizmáért, jobban mondva azért, mert a hygienikus csizma helyett beküldött 100 frankot, a minek talán szintén volt értéke a hygienia szempontjából.

Párisban már évek óta rendeznek ilyen élelmezési és hygienikus kiállításokat, rendszerint néhány nagyobb vendéglős védnöksége alatt.

Miután a „tisztá” jövedelmét a pincérek segélyalapjának ajánlották föl, a francia kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a prospektusra kitegyék a nevét. De a hazai iparosoknak nem ajánlható a jelentkezés, mert ők valószínűleg a „nemtisztá” jövedelmét szolgáltatják.

De nemcsak Párisban, hanem vidéki városokban is rendeznek ilyen kiállításokat. Franciaországban 1901-re vagy 26 ilyen „Exposition” hirdetnek. Többek közt Nizzában is tartottak ilyen kiállítást és ott csak az osztrák-magyar konzulátus erélyes intervencióján mult, hogy egy előkelő magyar iparosnak 7000 frank értékű áruját el nem árvereztette a háziur a kiállítási rendezők, Boursier és Chárasse urak — *lakkértartozása* fejében.

Londonban is rendeznek egy „International Exhibition”-t, amelyről az ottani illetékes körornek nincs is tudomásuk.

Végül fölemlíthető még a római „*Expositione Campionaria Mondiale*” nevű nemzetközi mintakiállítás, amely a maga értéktelen okleveleit — miután az illető kiállítók vonatkoztak a kivánt illetékeket megfizetni — a saját budapesti ügynökével fizettette meg, úgy, hogy az ügynök a rendezőt perrel fenyegette.

Az iparosok, mielőtt az olcsó dicsőségért magukat megpumpoltatnák, megszívlelhetnék ezeket a dolgokat.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi július hó 10-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

15. Az aradi ágost. nitv. evang. egyháznak kérvénye egy vallásantitói állás szervezése tárgyában. 16. Békésvármegye közönségének átirata az állami és törvényhatósági alkalmazottak szolgálati viszonyaiban a teljes és feltételes nyugdíj viszonyosság sürgős életbe lépése iránt. 17. A nagyméltó-águ m. kir. belügy- és pénzügyminiszteriumok leirata a tör-

vényhatóságok által „a mértéktelen pálinka ivás korlátozása iránt teendő intézkedések végett” az országgyűlési képviselőházhoz intézett feliratokra. 18. *Simon Gábor* városi árvaszéki jegyzőnek kérvénye gyógyfürdők használata végett egy havi szabadságidő engedélyezése iránt. *Institoris Kálmán* s. k. főjegyző.

TÖRVENYKEZES.

§ **A Demeter-utcai gyilkosok bűnygyében** hozott itéletről közölt tudósításunkba egy hiba csuszott be. Azt irtuk ugyanis, hogy *Suciu János dr.* ügyvéd védelcére a súlyosabb szakasz alkalmazását kérte. A dolog tényleg úgy áll, hogy *Suciu dr.* nem védené, hanem az ellenérdekű másik vádlott ellenében kérte a btkv. 306 §-ának alkalmazását, úgy, a miként annak védője ugyanazt *Szerendán János* vádlott terhére kérte. *Suciu János dr.* védenének *Szerendán János*nak teljes felmentését kérte a törvényszéktől.

NAPIREND.

Július 6. Szombat. Róm. kath. naptár: Dominika. — Protestáns naptár: Dominika. — Izraelita naptár: Sabbat, Pinchász. — Görög-keleti naptár (Junius 23.): Agrippina. — A nap kél 3 óra 55 perckor, nyugszik 7 óra 41 perckor. — A hold kél 9 óra 52 perckor, nyugszik 8 óra 58 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 759.2 milliméter, délután 2 órakor 758.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 17.0, délután 2 órakor C° + 22.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 5, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 5 milliméter zujattal.

Időjósítás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: kényhe, jelentékeny csapadék nélkül, zivatarok.

Szabadságszori emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vásár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Július 6. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület választmányi ülése este 6 órakor (Millennium külön terme.)

Július 7. Az aradi könyvnyomdászok szakegyletének júliálisa (Csálai erdő.)

Július 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése. — Kőrjegyzőválasztás Almáson.

Július 23. Kőrörvosválasztás Szemlakon.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

A tegnapi eső igen lehűtötte a levegőt, mire a hőmérő reggelre 12° szállott alá.

Az aratási munkára mindenestre hátrányos ez az idő, a buzaérést pedig szintén késlelteti.

Jobb időben már megkezdénék a próba-cséplést, de eddig még lehetetlen.

A tengeri szépen fejlődik.

Az üzlet nap-nap után hanyatlík, pedig minden irányból, ugyszintén külföldről is kedvezőtlen hírek érkeznek.

Az országos vásár alkalmával silány heti-vásár volt, árak inkább névlegesek.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.20—7.30.

Közép minőségű buza 7.00—7.10.

Tengeri 4.70—4.75.

Rozs névleges jegyzés 6.20—6.30.

Arpa névleges jegyzés 5.70—5.80.

Zab névleges jegyzés 6.50—6.60.

Az irányzat lanyhább.

— **Árhanyatlás a budapesti tőzsdén.** A tőzsdén ma ismét árhanyatlás mutatkozott. Az árhanyatlást a berlini Tietze-féle nagy áruház fizetésképtelensége okozta. A passziva tizenegy millió márkára rug. Későbbben azonban a tőzsdé hangulata nyugodtabb lett.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 5.

Déltőzsde. Buzakinálát gyöngé, vételkedv gyöngé. Bányadt irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, közben néhány fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek bányadtak, változatlanok. Időjárás derült, szöp.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.92—7.93
Rozs októberre	6.75—6.76
Zab októberre	6.17—6.18
Tengeri júliusra	5.13—5.14
Tengeri augusztusra	5.25—5.26
Tengeri 1902. májusra	4.89—4.90
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.97—7.98
Rozs októberre	6.78—6.79
Zab októberre	6.23—6.24
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.20—5.25
Tengeri 1902. májusra	4.95—4.96
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	632.75
Magyar hitelrészvény	637.—
Leszámitolóbank részvény	431.—
Rima-Murányi vasmű részvény	452.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	637.50
Közúti vasút	574.—
Városi villamos vasút részvény	287.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 76 — 78 fillérig. Öreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Piatál nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 82 — 83 fillérig. Piatál közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 83 — 84 fillérig. Piatál könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 80 — 82 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 78 — 80 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 80 — 82 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Július 2. napján volt készlet 53,589 darab, július 3. napján felhajtott 1319 darab, július 3. napján elszállított 787 darab, július 4. napján maradt készletben 54,112 darab. Uzlet: Csöndes.

CSARNOK.

A fiam pártfogója.

Irtá: Tolnai Lajos.

(5)

(Vége.)

Otthon nem mertem megmondani, hol jártam, de mivel sokkal előbb haza mentem, mint rendszeren szoktam, anyám előtt ez feltűnt.

— Mi történt veled? Megverték? Ki vert meg?

— Senki.

Hiába faggatott, nem tudott belőlem kivenni egyetlen szót sem.

Eljött a dél. Egy óra. Eljött az este — de apámat hiába lestem. Csavarogtam jobbra, balra, a merről az apám szokott jönni.

Sehonnan se tűnt elő.

Oh, Istenem, mit cselekedtem?!

Étlen-szomjan kerültem haza. A kapu előtt egy nagy költözött kocsit állott, melyre rongyos, vsszekedő emberek a mi butorainkat hordták.

Alig mertem megkérdezni: hová viszik?

— A Lógody-utcába

Ott a nagymama lakott.

Még reggel apám, anyám volt: most senkim, semmim.

Öt-hat asszony lábatlankodott a mi lakásunkon és vigyorogva, nevetve beszélgették egymásnak, hogy mi történt.

Csufokat beszéltek anyámról, hogy szinte

a szemem égett ki. Az én drága, jó anyámról, az én szép anyácskámról, a kit atyám mindig „csillagomnak“, „aranyomnak“, „angyalomnak“ nevezett, kellett most a legrettenetesebb szavakat hallanom.

— No, itt nincs mit ülj! — lökött oldalba a házmester, — ha akarsz, lejöhetsz hozzám, falj valamit és feküdj le. Fáj egy apád, anyád van. No, az igaz! Te talán azt se tudod, mit csinált apád anyáddal? Én, az igaz, hogy a nyakát tekertem volna ki.

— Ne bánts, — csitította a házmesterné férjét, — elég a szegénynek a maga baja. Már a szent, hogy olyan becsületes ember nem ezt érdemelte! Mennyit dolgozom én, még imádkozni sem érek rá, nemhogy mulatni — és mi a köszönet? Láthatod a hátamon a foltokat. Bezzeg, behordott annak az ura mindent. És mégis! Hát a rossz vér, a nevelés. Ugy kell, mind ilyen, a kinek az Isten olyan könnyű módot ad. Jöjjön, — fogta meg kezemet, — egyék egy pár falatot Isten a legrosszabból is jöt hoz ki. Majd meglássa. Megkerül a papa is valahonnan. Láttam én már elégszer: ma összevesszék, széthurcolkodtak, holnap — mint az oláh cigányok — lakzit ültek.

A durva emberek, kiket szüleim alig vettek számba, most szeretetükkel, részvétükkel szüleimet pótlták. Egyik jobban kereste a kedvemet, mint a másik. Elhalmoztak enni-erővel. Az ember sört hozott. Innom kellett erőnek erejével. Szerencsémre, mert elaludtam tőle és reggelig mélyen aludtam.

Reggel a házmester egy német képes lapot tartott előm.

— Ismered-e ezt a két urat?

Jaj, ez itt apám, ez meg ott Zagyvás tanár ur.

Egy párbaj története volt az ujságban leírva.

Az apám története.

Apám még azon nap, hogy elbeszéltem neki a történeteket, kihivatta a tanár urat mert eleinte az nekem akart kimenni: megkorbácsolta. Ezután megverekedtek a Svábhegyen.

Apám golyója a tanár ur térdét lőtte keresztül, úgy, hogy azt a lábat felül a térdem le kellett vágni. Apám ellenben sértetlen maradt.

Alig olvasta ezt a házmester és magyarázta el: belépett hozzánk apám.

— Károly, ne busulj. Anyád jó helyen van, a fia pártfogójának ágyánál ül. Ez a leghelyesebb, a mit tehet. Elment, itt hagyott.

Akkor apám megölelt, megcsókolt, a házmesternek és feleségének megszoritotta a kezét és gazdagon megfizette az éjjeli szállást — és elvitt magával a szerkesztőségbe.

Sok idő telt el az elbeszölt események után.

Derék, jó apám rég meghalt.

Mit szóljak anyámról? — Öreg, ősz aszszony.

Nálam lakik. A „Békesség“ című napilapot most én szerkesztem.

Zagyvás urat, kit az én apám fosztott meg délcég járásától, kenyerétől, lapom utján betettem egy bankhoz — hivatalszolgának.

Hát ő az én pártfogóm volt!

IDEGENEK ARADON.

— Július 5. —

Központi Szálloda. Darányi Béla min. tanácsos Budapest. — Lovas Sándor min. oszt. tan. Budapest. — Gaál Karoly min. irodavezető Budapest. — Juhász Imre igazgató Mezőhegyes. — Méray-Horváth mérnök Budapest. — Basch Mihály mérnök Budapest. — Rónay Lajos százados Szombathely. — Freund Mór igazgató Budapest. — Gergely Ignácz hivatalnok Budapest. — Stern József utazó Budapest. — Atzél Sándor hivatalnok Budapest. — Vedres János hivatalnok Szeged. — Wagner Alfréd utazó Bécs. — Afrekot József igazgató Biled. — Roth Mihály gazdasz Billéd.

Vass Szálloda. Bildhauer Károly hivatalnok Uj-Szt.-Anna. — Lemberger Lajos utazó Budapest. — Leipnik Ferdinánd kereskedő M.-Szlátina. — Wasmer Antal birtokos Simánd. — Pollák Sándor kereskedő Kisjenő. — Gros D. utazó Bécs. — Fuschner C. utazó Bécs. — Lukács Sándor hivatalnok Temesvár. — Becker Gusztáv utazó Bécs. — Neuman Adolf utazó Bécs. — Roth Zsigmond kereskedő Bécs. — Deutsch Mór utazó Bécs. — Ma-

yercsak Aurel utazó Bécs. — Hausle Endre utazó Bécs. — Rátz Kelemen postamester Borosjenő. — Miku Emil lelkész R-Kécsa. — Nikoresku János lelkész Zsabar.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsúról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsiníg délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnái este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

Színház Uj-Aradon,
a Martini-féle söresarnokban.

Bérlet. 2. szám.

Szombaton, 1901. évi július hó 6-án

A suhancz.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét Bayard és Wenderbursch átdolgozott szövegére szerző: Konti József.

SZEMÉLYEK:

Meunterné . . . Rózsáné K.	Emil, fia . . . Gáspár K.
Eliz, unokája Gáspár M.	Morin báróné Illésbázy M.
Józsi, unokája Ferenciné E.	Durand Vetési D.
Bizot Ifj. Gáspár J.	Rendőrtiszt . Erdélyi R.
Morin Várady J.	Dajka Várady M.

Kezdet 8 órakor.

NYILTTÉR.*

A

színházi zenekar

MA

KÁNYA GÉZA

söresarnokának kerthelyiségében

nagy hangversenyt

rendez.

Szabad bemenet.

A színházi szünetek alatt a fenti zenekar minden szerda, szombat és vasárnapon hangversenyt rendez.

Az Aradi Közlöny
nyomdájában

néhány jóerkölcsű fiu

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Hidegvizgyógymód 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhi-
zottság, köszvény el-
len. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegény-
ség ideggyengesség,
meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18
forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge
gyermeknek. — Meg-
egyezés szerint.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utca 3. sz.

Egy teljesen új
női kerékpár
jutányos áron
eladó.

Megtekinthető Piller József
kereskedőnél Kis-Szt-Miklóson.

M. kir. államv. budapest jobbpárti üzletv.

21858—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kőbányai lakólázainkban létesítendő vízvezeték és ezzel kapcsolatos munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebbi adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nemkülönben a zárlevél tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (külső kerepesi-ut, szemben a keleti pályaudvarral) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb f. é. július hó 10 én déli 12 óráig a jobbpárti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be következő felirattal: „Ajánlat a kőbányai lakóházakban létesítendő vízvezeték és ezzel kapcsolatos munkákra.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi július hó 9-ig déli 12 óráig

200 korona, azaz Kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírosok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyama szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest, 1901. június hóban.

A m. kir. államv. Bpest jobbpárti üzletvezetősége.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

99574—28100. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	f. évi július hó
Debreczen	12-én d. e. 9 óra
Szeged	18-án d. e. 9 óra
Arad	30-án d. e. 9 óra

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

T. Cz.

Csupán egy kísérlet és meggyőződik, hogy nyomtatványokban szebbet, jobbat és olcsóbbat már nem lehet kívánni!

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája
(Csanádi-palota)

Telefon 151. sz.

ARADI KOZLONY
kiadóhivatala.

Báli meghívók, hangulatkeltő színekben
Körlevelek, litografikus szépségben
Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
Számilák, praktikus rendszer szerint
Esküvői jelentések, meglepő választékban
Névjegyek, divatosak és secessziósak
Plakátok, az új század reklamjának megfelelően
Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

Pontosság
Olcsó árak.
Diszkrét izlés

Hirdetmény.

A prezesti körjegyzőségénél
egy szakvizsgázott
egyen
I. évi augusztus hó 1-ével
alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése 1000 korona és
120 kor. lakbér illetmény.

Ajánlatok alólirotthoz Pre-
zestre (u. p. Borossebes) inté-
zendők.

Kurta Demeter,
körjegyző.

902

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár. villanyos csengő
berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 656

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kencezeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányú olajfesték- és
fénymázakat s minden e szakmába
vágó cikkekkel legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!
A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózómanéz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható
és röktön szárad. I kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

Korcsmabérbeadási

hirdetmény.

A csúcsi állami kőbánya és
közúti telepen levő korcsma-
helyiség és italmérési jog a f.
évi augusztus hó 15-től az
1903. évi augusztus hó 15-ig
terjedő két évre nyilvános
versenyárgyalás útján bérbe-
adatik.

Az írásbeli zárt ajánlatok a
megajánlott két évi bérösszeg
5%-át kitevő biztosítékkal
együtt f. évi július 15-ig alul-
írott vezetőséghez nyújtandók
be, a hol is a részleges aján-
lati feltételek szóval vagy írás-
ban bármikor megtudhatók.

Halmagy-Csucs, 1901. ju-
nius 22.

863 M. k. kőbányavezetőség.

Pécskai járás főszolgabirójától.

4363—1901.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye pécskai járás-
hoz tartozó Szemlak nagyköz-
ségben üresedésben lévő köz-
ségi orvosi állás választás ut-
jáni betöltésére határidőül f.
évi július 23-ik napjának d. e.
9 óráját Szemlak községháza-
hoz kitűzöm.

Az állás javadalmazása 1600
korona évi fizetés, 40 fillér nap-
pali és 80 fillér éjjeli látoga-
tási díj.

Felhívom az ezen állást el-
nyerni óhajtókat, miszerint or-
vosi oklevél és az eddigi mű-
ködésüket igazoló okmányaikkal
felszerelt pályázati kérvény-
üket hozzám a választást
megelőző napig nyujtsák be.

Pécska, 1901. június hó
25-én.

Senk Ferencz,
főszolgabíró.

905

1493—901. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Gross
község tulajdonát képező és
italmérési jogosultsággal bíró
két lakszoba konyha, raktár,
kamara, pincze, bolt, egy kores-
mahelyiség, szín, 8 drb marhára
való istállóból álló korcsma-
épület és veteményes kertnek
a bérletnek 1902. évi január
1-ével való lejártá folytán hat
évre leendő haszonbérbeadása
helye s idejéül f. évi július hó
26-ik napjának d. e. 10 órája
Gross községéhez kitűzetik.
Kikiáltási ár 480 kor. Árverési
feltételek a kapruczai körjegy-
zői irodában megtekinthetők.

Kaprucza, 1901. évi július
hó 1-én.

Totterer János,
körjegyző.

908

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arcz-
tápláltságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen fel-
szívódik minek következtében az arcznak szép ifjú bájút köl-
csönöz. Ara I tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerek-
ből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan a 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Ban de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és ke-
zeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsaszínben tűndülő varázsszínű
kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló,
jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ara 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim
a párisi és londoni hygienikus kiállításokon, aranyérmekkel és
díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházával szemben
és VOJTEK és WEISZ uraknál.

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonló vasúti állomás közvetlen tözsomszédságában.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Por-
mentes ozonidus levegő.

Javalva van: izom és izületi csúsz, csúszos hűdések, köszvényes izületi
lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek
betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és külön-
böző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek
női bajoknak és idült csúsznál használtatnak (a hivatalos vegyelemzés sze-
rint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi
moorfürdők.) Villamos kénesvízfürdők. (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek
főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel. Villamos fénvfür-
dők ethizás ellen. Szénsavas pezsgőfürdők szív- és idegbajok ellen. Dr. Re-
félé forróleg készülékek. Hidegvizgyógyintézet. Az összes fürdők a mai kornak
megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

Ivó kurául a kénes savanyúvízforrások és egy főleg a vese és hólyag-
bántalmaknál kitűnő gyógyhatású lithumos savanyúvízforrás lesz használva,
mely utóbbi savanyúvíz 25 üvegje (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága,
vagy a tulajdonos Med. dr. Wosinski István. Posta, vasúti és telefon állomás a
fürdőtelepen. 857

Aradi nyomdarszvénytársaság könyvnyomdája.

Uj-Aradon

egy udvari és egy utczaí

raktár

augusztus hó 1-től
bérbeadandó.

Zibes Károly.

907

Pásztor-utca 16.

Árverési hirdetmény.

Melynél fogva alulírott ur-
béres bizottsági elnök részéről
ezennel közhirre tétetik, misze-
rint Solymos urbéres község
tulajdonát képező összes kő-
bányák f. év augusztus hó 20-án
d. e. 10 órakor a solymosi kör-
jegyzői irodában nyílt árveré-
sen legtöbbet ígérőnek haszon-
bérbe fognak adni hat egy-
más után következő évre.

Mely árverésre árverelni
szándékozók ezuton meghi-
vatnak.

Kikiáltási ár, mint évi bér
2000 korona, Kettő ezer korona.
Solymos, 1901. július 4.

Bocsku Ioan,
urb. biz. elnök.

600. sz.

**Erdészeti bértárgyak
árverése.**

Az alulírott főerdőhivatal ke-
rületében levő erdőtisztások és
egyéb erdészeti bértárgyak f.
évi november hó 1-től leendő
bérbeadása iránt az árverések
a következő sorrendben fognak
megtartatni:

Folyó évi július hó 15-én d.
e. 10 órakor a lippai és csálai
erdőgondnokság irodájában.

F. évi július hó 16-án d. e.
10 órakor a berzovai erdőgond-
nokság irodájában és Szépfalu
(Schöndorf) községhezánál.

F. évi július hó 16-án d.
10 órakor az apátfalvai és
tároveczi erdőgondnokságok i-
rodájában.

F. évi július hó 17-én d.
10 órakor a pécskai és dorg
erdőgondnokságok irodájában

F. évi július hó 17-én d.
10 órakor a tótváradai erdő-
gondnokság irodájában.

A részletes feltételek, va-
mint az árverés alá kerülő
tárgyak kimutatása ezen fő-
erdőhivatalnál és az illető er-
dőgondnokságoknál a hivata-
lórak alatt megtekinthetők.

Lippa, 1901. évi június hóban.

910

M. kir. főerdőhivatal.

(Utánnymot nem díjaztatik.)